

ΝΕΟΛΟΓΟΥ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΑΡΙΘΜΟΣ 13.

ΤΟΜΟΣ Β'.

17 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1893.

ΧΡΟΝΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ.

Ἐν χρόνοις, καθ' οὓς τὸ περιελαθε πλὴν ἀτυχῆς ἡμῶν γένος ἐκυλύετο εἰς τὸν βόρβορον τῆς ἀμαθείας καὶ τὸν προλήψεων, οἱ ὀλίγιστοι πεπαιδευμένοι τῶν τότε χρόνων, οἱ ἔστω καὶ γραφῆν μόνιν γινώσκοντες, ἐφιλοτιμοῦντο νὰ σημειῶνται δι' ὀλίγων στίχων ἐμμέτρως ἢ πεζῶς τὰς θλίψεις, θρώσεις, ἀπαγωγὰς τῶν γυναικῶν ἢ θυγατέρων αὐτῶν ὑπὸ κακούργων, ἢ τὰς ἐκ φυσικῶν αἰτίων ἐπελθούσας καταστροφὰς καὶ δυστυχίματα.

Οἱ εὐθεβεῖς λοιπὸν ἱερεῖς καὶ οἱ ὀλίγιστοι πεπαιδευμένοι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, θέλοντες νὰ παραδώσῃ καὶ εἰς τοὺς μεταγενεστέρους τὰς θλίψεις καὶ δυστυχίας αὐτῶν, ἔγραψον αὐτὰς ἐν ταῖς προμετωπίσιν ἢ περιθωρίοις τῶν ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων, ἢ ἐπὶ τῶν τοίχων τῶν ἐκκλησιῶν, δι' ὀλίγων στίχων ἀνορθογράφως. Ἐν ταῖς μοναῖς ὑπῆρχον ἐπὶ τοῦτ' κώδικες χρονικοὶ, χρονογράφοι καλούμενοι, ἐν οἷς διαδοχικῶς ἐσημείουσιν οἱ μοναχοὶ τὰς περιπετείας τῆς μονῆς καὶ τῆς χώρας, ἐνθα αὐτὴ ἔκειτο, καὶ ἄλλα γενικὰ πολὺτιμα ἱστορικὰ γεγονότα. Πλείστοι τῶν τοιούτων κωδικῶν ἐξηφανίσθησαν ὑπὸ μεταγενεστέρων ἀμαθῶν καὶ προληπτικῶν μοναχῶν, ἢ ἀπεμπολήθησαν εἰς ξένους ἀρχαιοκαπήλους, συλῶντας ἀπὸ τοῦ ΙΙ' ἢ δὴ αἰῶνος μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν τὴν ἀτυχῆ ἡμῶν πατρίδα, καὶ ἀπογεμνοῦντας αὐτὴν οἰουδύποτε καλοῦ, ὅπερ ἠθέλον εὖρει εἰς χεῖρας ἀμαθῶν ἀνθρώπων. Οὕτω λ.χ. ἐν τῇ μητροπολιτικῇ ναφτῶν Ἰωαννίνων ὑπῆρχε κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος βιβλίον χειρόγραφον ὀγκώδες, ὅπερ διὰ τὸν ὄγκον αὐτοῦ ὠνομάζετο Κουβαράς, περὶ οὗ ἴκανά ἔγραψεν ὁ κ. Ν. Τσιγγαρῆς ἐν τῇ «Ἄττικῷ Ἡμερολογίῳ» τοῦ Ἐιρηναίου Ἀσωπίου, ἀπολεσθῆν ὅμως δυστυχῶς. Ἐν Μετεώροις ὑπῆρχον πλείστα χειρό-

γραφα, ὧν τινὰ μὲν ἐκάνσαν εἰς τὸν φούρνον (111) ἢ τινὰ δὲ ἀπεμπολήθησαν εἰς ξένους ἀρχαιοκαπήλους, ὅστινες τρυτάνη ἀγόραζον αὐτά. Τὰ δὲ ὀλίγιστα γῦν ἐν αὐτοῖς σωζόμενα βιβλία οἱ μοναχοὶ δὲν ἠθέλωσαν νὰ δώσωσιν εἰς τὴν ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως σταλεῖσαν ἐπιτροπὴν μετὰ τὴν προσάρτησιν τῆς Θεσσαλίας.

Ἐν δὲ τῇ Μονῇ Ξενιάς, κειμένη ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἀλμυροῦ, ὑπῆρχον δύο ὀγκώδη βιβλία, χρονικά, γεγραμμένα ἐπὶ μεμβράνης καὶ ξύλῳ καὶ δέσματι δεδεμένα. Τῷ 1884 ἐπισκοπήθη τὴν μονὴν καὶ ἰδὼν αὐτὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ πείθῃ τοὺς μοναχοὺς ὅχι μόνον νὰ τὰ λάθω—ὅπερ ἀδύνατον—ἀλλ' οὐδὲ κἀν νὰ ἀναγνώσω αὐτά. Μετὰ δύο ἔτη τὰ χρονικά ταῦτα ἐκλάπησαν ὑπὸ τινος ἡγενοδραδοῦς μοναχοῦ, Ζαχαρίου ὀνόματι, καὶ ἐπωλήθησαν βεβαίως ἐν Ἀθήναις εἰς ἀρχαιοκαπήλῳν τινα. Οἱ μοναχοὶ διατείνονται ψευδόμενοι, ὅτι τὰ χρονικά ταῦτα ἐδωρήθησαν ὑπὸ τοῦ εἰρημένου μοναχοῦ τῇ ἐθνικῇ βιβλιοθήκῃ. Ἀλλ' οὐδ' ἐν τῇ ἐθνικῇ βιβλιοθήκῃ εὗρον αὐτά. Δὲν εἶναι δύσκολον νὰ μαντεύσῃ τις, ὅτι ἐπωλήθησαν καὶ ταῦτα

(1) «... καὶ βιβλιοθήκην, εἰς τὴν ὁποῖαν εὑρίσκοντο πολλὰ βιβλία χειρόγραφα· ἀλλ' οἱ μεταγενέστεροι μοναχοὶ ἀμαθεῖς ὄντες, ἄλλα μὲν ἔκαυσαν εἰς τὸν φούρνον, ἄλλα δὲ ἐπόδησαν ἢ ἐχάρισαν εἰς τοὺς κατὰ καιροῦ περιερχομένους περιηγητάς· εἴθε νὰ ἐπόδησεν ἢ νὰ ἐχάρισεν καὶ τὰ κειμένα εἰς τὸν φούρνον!» (Περὶ τῆς Θεσσαλ. ὑπὸ Ν. Μάγγητος, σελ. 31).

(2) «... καὶ μετὰ τινος χρόνου» Ἀθανάσιος τις Κῦπριος, παπιστῆς καθ' Ἑλληνας ἡμψισαμένους, τὸν ὀρθόδοξον ὑποκρινόμενος, ἀπελθὼν εἰς τὸ ὄρος τοῦ Ἀθωνος καὶ εἰς ἄλλα μοναστήρια Θράκης, Θεσσαλίας καὶ Μακεδονίας καὶ ἐκλεζόμενος πολλὰ βιβλία τῶν ἁγίων Πατέρων καὶ τῆς ἑξω σοφίας ἠγόρασεν αὐτὰ ὀλίγου τιμήματος· τοὺς δὲ ἐν τῇ μονῇ τῶν λεγομένων Μετεώρων πατέρας τοσοῦτον ἠπάτησεν, ὥστε καὶ τρυτάνη ἠγόρασε τὰ τῆς μονῆς βιβλία, ἐν ἐκείσῃ τριλίτρῳ ἀναδίδουσ ἀίτοισι τὴν συμμνηθεῖσαν ποσότητά ἀργυρίων» (Ἴδε τὰ Μετὰ τὴν Ἀλωσιν σ. 166)!

ὑπὸ τοῦ εἰρημένου μοναχοῦ, συνεργούντων δυστυ-
χῶς καὶ τῶν τῆς μονῆς μοναχῶν!

Ἐν δὲ τῇ μονῇ τοῦ ἁγίου Δημητρίου ἐν Μαγνησίᾳ
(Οἰκονομείῳ) ὁ κ. Αἰφ. Μάζιδρος (Mémoire sur la
Religion of l'Ossa. Paris 1855) πλὴν τῶν ἄλλων κει-
μημάτων, ἅπερ εἶδεν ἐν τῇ μονῇ, ἀναφέρει, ὅτι ὑπῆρ-
χε καὶ Εὐαγγέλιον ἐπὶ μεμβράνης χρυσοῖς κεφαλαιοῖς
γράμμασι γεγραμμένον, κάτωθι τοῦ ὁποίου ἦσαν δι-
μειώσεις τοῦ ἀρχιεπισκόπου Λαρίδος ἁγίου Ἀχιλ-
λαίου οὐχὶ δὲ πρὸ πολλῶν ἐτῶν μοναχὸς τις ὄνειρευ-
μένος ὑπὸ τὰ τείχη τῆς μονῆς θησαυρὸν, ἐνέπρησεν
αὐτὴν καὶ οὕτω μετὰ τῆς μονῆς ἐκῆν καὶ τὸ πολὺ-
τιμον ἐκείνο κειμήλιον!

Ἦδυνάμην πλείστα τοιαῦτα ποραδείγματα γ' ἀνα-
φέρει, ἀλλ' ἀρκοῦμαι εἰς ταῦτα μόνα, νομίζων, ὅτι
κατάλληλος γῆν ὦρα εἶναι, ἵνα οἱ κατὰ τὴν Ἀνατο-
λὴν πολυάριθμοι καὶ πολυώνυμοι σύλλογοι, ἀθέητος
τάς ἀπὸ τοῦ βήματος πομπάσεις ἀγορεύσεις, τραπῶ-
σιν εἰς ἔργα, ἀποστέλλοντες εἰδήμονας ἄνδρας πρὸς
περισύλλογόν τῶν ἐν ταῖς μοναῖς τῆς Βαλκανικῆς
χερσονήσου ὑπαρχόντων εἰσέτι ἀρχαίων κειμηλίων,
πρὸς γνῶσιν τῆς ἱστορίας ἡμῶν κατὰ τοὺς κατὰ
χρόνους.

Ἐκτός τῶν ἀνωτέρω χρονογράφων, ἐν Θεσσαλίᾳ
ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα τινὰ σημεῖα, ἅτινα ἐπιτρα-
πήτω μοι νὰ ἀποκαλέσω Χρονικὰ σημεῖα, καὶ περὶ ὧν εὐθύς ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης πρᾶ-
γματικῆς λόγον ἐποιήσω. Τούτων, ἀναυρεθέντων
ἐν ταῖς μοναῖς, ταῖς ἐκκλησίαις καὶ τισὶν ἰδιωτικαῖς
οἰκίαις, τινὰ συλλέξας, ἐδημοσίευσεν ἴδιον ἀνάγκης
περὶ τὰ τοιαῦτα Ζωσιμὸς Ἐσθιγμέντις, μοναχὸς ἐν
Βόλῳ διαμένων καὶ μετερχόμενος τὸν βιβλιοπώλην,
ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθέντῃ ἡμερολογίῳ τοῦ 1888.

Ἐν δὲ τῇ ἑβδομαδιαίᾳ Ἐπιθεωρήσει τοῦ Νεο-
λόγου δημοσιεύομεν ποίημα ἐν δεκαπεντασφάλλοις
στίχοις ὁμοιοκαταληκτοῖς, ὅπερ ἀνεύρομεν ἐν τινὶ
ἐξωφύλλῳ ἐκκλησιαστικοῦ τινος βιβλίου τοῦ χωρίου
Κωφῶν, γεγραμμένον καὶ πραγματευόμενον περὶ τῆς
κατὰ τὸ ἔτος 1774—5 γενομένης μεγάλης διτοδείας,
ἕνεκα σφοδροῦ χειμῶνος.

Ἐδῶ μὲ πόνον ἄρῃσα νὰ σείρω τὸ κονδύλι,
Μὲ δάκρυα καὶ στεναγμὸν καὶ πικραμένα χεῖλη,
Τῆς πείνας καὶ ἀκρίβειας τὰ βίβρανα νὰ κλάψω,
Τῆς Ῥοῦμελης τὴν συμφορὰν μὲ δάκρυα νὰ γράψω.
5 Ἢ Ῥοῦμελη ἢ Ἰακωβίτη καὶ πανευχισμένη,
Ὅπου τὸν κόσμον ἔτρεψε καὶ ἔλην τὴν οἰκουμένην,
Τώρα δ' ἔξ ἁμαρτιῶν ἦλθε νὰ παιδεύσῃ
Ὁ Κύριος τῇ Ῥοῦμελῇ καὶ νὰ τὴν ἰσπερεύσῃ.
Χειμῶνας ἔγινε πικρὸς, τὰ πόδια τ' ἐφοροῦσαν,
10 Ἐν ἀπὸ τ' ἄλλο φεφταν καὶ δὲν ἐκαρτεροῦσαν.
Ἐχάθησαν καὶ ἄλλα καὶ ἄμετρητα κατὰ τὴν
Σιτάρι φέραν ὅτ' ἔγινε Ἰδριώτικα καίλα.
Οἱ ἄνθρωποι ὡς ἔχουσιν τρέχουν διὰ νὰ πέρουν,
Ἰδριώταις μὲ τὴν ἀπλάχητ' ἄλλα παζάρια κάμουν.
15 Δὲν στέκουν εἰς τὸ λόγο τους καὶ εἰς ἵνα παζάρι.
Ἐσιδίστην οἱ ἄνθρωποι καὶ τρέμουν ὅλον τὸ ψάρι,
Ἰδριώταις καὶ οἱ Παρρανοὶ εἶχαν ὀνιλημένα
Καὶ τὰ μισὰ καίλια ἔς τὸ βίβτικα κρυμμένα.

Νιτζίρ δὲν ἔχμασι σιτάρι νὰ πωλήσουν,
20 Ἄλλ' ἢ μὲ ἀπλάχητ' ἄλλα πολλὰ σφόδρα νὰ καζαντήσουν,
Ἐσπάζαν τῆς Ῥοῦμελης φλωρία καὶ σωλῆα,
Καὶ τῶν πτωχῶν τὰ αἵματα φῆναν ἄσαν θηρία.
Τὰ μέτρα τους ἦσαν μικρὰ, παζάρια μεγάλ' α,
25 Ὁ Κύριος τοῦ οὐρανοῦ τὸ τζάρι νὰ γυρίσῃ
Ἰδριώταις καὶ τοὺς Παρρανοὺς νὰ τοὺς ἀνταποδώσῃ
Ἐν τῇ Ῥοῦμελῇ νὰ ἔλθωσι σιτάρι ν' ἀγοράσουν
Μὲ πῆναν καὶ μὲ δάκρυα καίλα νὰ φορτώσουν.
Νὰ λάβουν τὴν ἀνταμοιβὴν κ' ἐκεῖν' ὅπου ἐκάμουν,
30 Νὰ μὴ τὸ ἀποχρῆσται ποτὲ εἰς τὸν αἰῶνα.
Γιὰτὶ ἦσαν φιλάργυροι καὶ ἄπ' τὸ νιστάρ' ἐβγάσαν,
Τῆς Ῥοῦμελης τὴν θησαυρὸν αὐτοὶ τὴν ἐδεχθῆσαν.
Ἐβόλομον νὰ πῶ πολλὰ καὶ ἡ ὦρα δὲν μὲ φθάνει,
Ἄγω τὸ συντομώτερον κ' ἐκεῖν' ὅπου τυγχάνει,
35 Διότι ὦρα δὲν εἶναι ξεχωριστὰ νὰ γράψω,
Τὴν πῆναν καὶ ἀκρίβειαν φαρμακερὰ νὰ κλάψω.
Πῆναν τριῶν ἐξαμηνῶν καὶ τὴν στενοχωρία
Ὅπου μὰς ἐπροξένησε δεικ' ἡμᾶς ἁμαρτία.
Ἢ ἁμαρτία νὰ κακὴ καὶ πρὸξέξῃ τὴν πῆναν
40 Καὶ ἁμετρα θανατικὰ καὶ ἄλλα ἕναντ' α.
Ἄρα καὶ γὰρ τῇ Θεῷ, τῷ πάντων εὐεργετῇ
Τῶν ἀοράτων καὶ ὀρατῶν κτισμάτων πλαστοεργετῇ.

Μετὰ τὸ ποίημα ὁ ἀνώνυμος σημειοῦται τὰ ἑξῆς :

Ἄρχισεν ἡ ἀκρίβεια ἀπὸ τοὺς χιλιούς ἐπτακοσίους ἑβδο-
μῆντα πέντε. — ἄρχισεν ἡ ἀκρίβεια 1774—5 καὶ ἐπεκρά-
τησεν χρόνον ἕνα καὶ μισόν, καὶ ἦλθεν καίλια ὅσῳν γινώσκον
μὲ σιτάρι τὸ φάρτωμα γρῶσια 24, καὶ τὸ καλαμπόκι γρῶσια
18 καὶ 20, καὶ τὸ ἄλευρον ἢ ὄκζ παραδες 24, καὶ εἰς τὸ
χωρίον ἦλθε καὶ 27. — ἡμέρα καὶ παζάρι ἔκαναν οἱ καὶ-
τζίδες καὶ ὦρα καὶ παζάρι τὸ κριθάρι τὸ φάρτωμα γρῶσια
14 καὶ 16. Αὐτὸ ἔγραψα καὶ ἄπ' αὐτὸ νὰ καταλάβῃς καὶ
τοὺς ἄλλους καρπούς, ἴγρου κουνία καὶ βεβίθια, φακὲς καὶ
ἄλλα ὅμοια, οἱ ὅποιοι καρποὶ δὲν εὐρίσκονταν. Τὰ βεβίθια
τὰ ἄλθαν καὶ τὰ ἔκαμαν ἄλευρον, τὰ κουνία τὰ ἐτάξιζαν
τὰ πρῶτα, σφοδρῶς χειμῶνος γενομένου, καὶ πάλιν ἐψέ-
φησαν. Καὶ ἦτον ἡ στενοχωρία μεγάλη, ἕως ἵπου ἦλθεν ἡ
ἐφθηνία καὶ ἔφαγαν οἱ ἄνθρωποι νέους καρπούς.!

Τῷ 1777 συνῆθη καὶ ἄλλα διτοδεία, κατὰ τὸν Π.
Ἀραβαντινόν, (Ἰστ. τῆς Ἠπειροῦ τόμ. Β') ἐν Ἠπει-
ρῷ. «Τὸ ἔτος 1777 ὑπέστη ἡ πόλις τῶν Ἰωαννίνων
καὶ μετ' αὐτῆς πᾶσα ἡ μεσόγειος Ἠπειρος μεγίστου
βαθμοῦ διτοδείαν, ὥστε ἠγοράζοντο αἱ ἑκατὸν λί-
τραὶ τοῦ σιτινοῦ ἄλευρου πρὸς ἄσπρα ἀργυρὰ 900,
ἦτοι παραδες τριακόσιοι (ἀναλογοῦντες σήμερον εἰς
δραχμὰς 23, 40 περίπου) τὸ δὲ καλαμπόκιον ἄλευ-
ρον πρὸς ἄσπρα 600. Διῆρκεσε δὲ κατὰ τὸ μάλλον
καὶ ἦττον ἡ διτοδεία αὕτη ἀχρι τοῦ 1783, ἐπὶ πε-
ρίπου ἔτη, ὥστε κατηναγκάσθησαν οἱ δυστυχεῖς οἰ-
κεγενεῖσθαι ἵνα ἐκποιήσωσι τὰ ἀναγκαϊότερα οἰκια-
κὰ εἶδη καὶ σκεύη πρὸς συντήρησιν τῶν οικογενεῶν
αὐτῶν.»

(1) Ἐὶς ἀνορθογραφίας διορθώσαμεν, ἐπιφυλάξαντες μό-
νον τὸ μέτρον ὡς ἔχει ἐν τῷ πρωτοτύπῳ.

Καὶ ἐν Τυρνάβῳ δὲ ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ νάρθηκος
τοῦ ναοῦ τῶν Ἁγίων Τυξιαρχῶν ἀναγινώσκεται χρο-
νικὸν σημεῖωμα, μνημονεύον τῆς κατὰ τὰ αὐτὰ ἔτη
διτοδείας τῆς Θεσσαλίας. Δυστυχῶς ἀπωλόσαμεν τὸ
ἀντίγραφον τοῦ χρονικοῦ τούτου σημεῖωματος.

Τὸ δὲ ἐν τῇ ἀνωτέρῳ ἐκτενεῖ στατιστικῇ τουρι-
κῶν γρῶσιον, ἐπέδωκεν καὶ τυπωθὲν ἐν Ἐνετιᾷ τῷ
1773 ἰσοδυναμῶν μὲ δραχμὰς 3,12, ὥστε ἠγόραζον
τότε τὸν σίτον τὸ φορτίον, ἦτοι τὰ τέσσαρα ἢ πέντε
κοιλὰ, ἀντὶ γρῶσιον 24.

Ἐν ταῖς ἀρχαίαις μοναῖς καὶ ἐκκλησίαις ὑπάρχουσι
πλείστα τοιαῦτα χρονικὰ σημεῖωματα, γεγραμμένα
ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων, τὰ ὅποια ὁμοί-
ουσι πρὸς ἐπιγράμματα, ἅτινα σκαλιζῶν τις ἀνευρί-
σκει, καὶ ἀδάμαντας ἱστορικοῦς. Οἱ ἱστορικοὶ αὗται
εἰδήσεις, καίτοι μονομερεῖς καὶ ἀτελεῖς, οὐχ ἦττον
ὄμως ἠδύναντο νὰ ἐπιχρῶσιν οὐκ ὀλίγον φῶς εἰς
τὴν ἱστορίαν τῶν διαφόρων χωρίων. Οἱ μοναχοὶ ἢ οἱ
κατὰ τόπους λόγιοι ἠδύναντο κάλλιστα, ἐν ὦρα σκα-
λιζῶν, νὰ περιουσιάζωσι τὰς τοιαύτας ἱστορικὰς εἰδή-
σεις καὶ δημοσιεύωσιν αὐτὰς ἕστω καὶ ἀπλῶς ἀνευ
σχολίων εἰς τι κατάλληλον περιοδικὸν σύγγραμμα.
Τοιαύτας τινὰς εἰδήσεις περιουσιάζαντες ἐν Θεσσα-
λίᾳ δημοσιεύομεν ὧδε :

Μετὰ παρέλευσιν εικοσιτεσσάρων ἐτῶν, κατὰ τὰ
ὅποια οἱ χριστιανοὶ ἐστερεῶντο τὴν ἱεράν ταύτην
παραμυθίαν καὶ μόνον τὰς ἐπισήμους ἐορτὰς ἐτε-
ραν εἰς τὰ περίεξ χωρία, μίαν ὦραν μακρὰν, διὰ νὰ
λειτουργηθῶσιν, ἀνεκτίθη ὁ ναὸς οὗτος τοῦ Ἁγ.
Ἀχιλλεῖου ἐπὶ Σελίμ Γ' διὰ φροντίδος τοῦ ἀξιωμα-
τικοῦ μητροπολίτου Λαρίδος Διονυσίου τοῦ Καλ-
λιάρχου κατὰ τὸ 1784 ἔτος, ὅποτε ὁ καλὸς οὗτος ποι-
μὴν ἀνήγειρε καὶ τὸ παλαιὸν Ἑλληνικὸν Σχολεῖον.

Ἐτέρα σημεῖωσις :

1794 φεβρ. 4 εὐγίκε φεγγάρι διὰ τὴν ἐκκλησίαν
τῆς Λαρίδος τοῦ Ἁγ. Ἀχιλλεῖου μέγα εἰς τὴν Κοι-
ταντινούπολιν καὶ ἄλλοις μέγα εἰς τὴν Λαρί-
σαν Φεβρουαρίου 27, ἡμέρα δευτέρα καὶ εὐα-
γάσθη τὴν Πέμπτην εἰς δὴν τοῦ μαρτίου καὶ ἑθα-
λον θεμέλιον τὴν κυριακὴν εἰς τὰς 5 μαρτίου καὶ
ἑδοῦλεσαν ἡμέρας 36 καὶ ἐτελείωσαν τὴν μεγάλην Πα-
ρασκευῇ τὸ βράδυ εἰς τὰς 6 τοῦ ἀπριλίου καὶ εὐα-
γάσαν εἰς τὰς 9 ὥρας τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης Παρα-
σκευῆ καὶ τὸ μέγα Σάββατον ἔγεινε λειτουργία εἰς
τὴν παντέρημον Λαρίσαν, ὅπου ἦτο 24 χρόνους κω-
ρὴς λειτουργίαν, καὶ ἑδοῦλεσαν ὑπὲρ τῶν διακοσίων
μαυτῶν ἐξω ἀπὸ τὸν λαὸν ὅπου βοηθοῦσαν. (Ἐκ-
τῶν χειρογράφων τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἰακώβου).
Τῷ 1667 ἡ πανάγιος ἀψήρπασεν εἰς Λαρίδος τὸ
ἡμισυ τῶν κατοίκων, τῶν δὲ περίεξ χωρίων ἑπαθον
πολλὰ ὄλιγοι.

Τῷ 1684 ἐγένετο ἡ μεγαλειτέρα πλήμμυρα τὸ
ἔθνος ἐκάλυψε τὸ πλεῖστον μέρος τῆς Λαρίδος εἰς
τὸ ἑυλοπάζαρον ἔβησε τὸ ἔθνος εἰς ἔψος δύο οὐ-
δὸν πήχεων.

Τῷ 1811 Ἀυγούστου 5 ἔγεινε μεγάλη φουρτούνα
καὶ χάλασε τὴν μισὴν Λαρίσαν, καὶ ἔγεινε μεγάλη
ἔθορα ἔπεσαν σπύγχα, σιτάρι ἐπῆρε, θεμονίδες ἐχάλα-
σε καὶ κλαίειδ' κόσμος διὰ τὴν ἔθοραν ἀπόγενη.

Ἐν Κατηχωρίῳ, ἐν τῷ ναφῷ τῶν Ἁγίων Ἀποστό-

λων ἐν τῷ ἐσωφύλλῳ ἐνός ἀρχαίου μνημείου ἀναγι-
νώσκονται τὰδε :

« Ἔς τοὺς χιλίους ἐπτακοσίους δεκαεὶ ἀγορά-
σθησαν ἐτούτα τὰ βιβλία διὰ ἄσπρα γρῶσια δεκατέσ-
σαρα καὶ ἄσπρα τριάντα ἐπὶ τὸν Ἁγιον Ἀπόστολον
ἀπὸ κατηχωρί. 1716.»

Ἐν τῷ αὐτῷ χωρίῳ ἐν τῷ ναφῷ τῆς ἁγίας Παρα-
σκευῆς. Ἐν ἀρχῇ μνημείου τινὸς χειρογράφου ἀνα-
γινώσκονται τὰδε :

« 1810 ἦλθε τὸ λουτζέκι γρῶσια 10,
1814 ἦλθε τὸ λουτζέκι γρῶσια 14 καὶ εἰς ἐνθύμησιν.»

Ἐπὶ τινος ἐκκλησιαστικοῦ βιβλίου ἐν Ἀλμυρῷ εὐ-
ρισκομένου σημειοῦνται τὰ ἑξῆς :

Ἐδδ σιμῶνον τὴ μεγάλη καταστροφὴ ὅπο ἔπαθε
« ἡ καζὰς ὁ ἀλμυρότικος ἀπὸ τὸς κλέφταις ὅπου
« ὄγκαν ἀπ τὸ ρομένκο καὶ ἔκαμαν ὄρδι καὶ ἔσφα-
« ξαν κόσμον πολὶ καὶ ἔκαψαν καὶ χόρτα καὶ εἶταν
« τὸ κακὸ ἀδέρφια μεγάλο καὶ ὁ ριψαγὰς ὄγκικα μὲ κο-
« σάδα καὶ τοὺς ἐκνοίγισε ὡς τὸν Φλίμπουροῦ-
« νη καὶ ἡ γουργγῶταις καὶ ἡ Κουφῶταις καὶ ἡ δρυ-
« νήοτες καὶ οἱ Κουκουτιανὴ ὄγκικαν παγῶνα καὶ
« τοὺς κινηγοῦσαν καὶ ἕνας κλέφτης ἔπεσε ἀπ μία
« τρύπα ὅπου εἶταν εἰς τὸ βουνὸ μεγάλο σπιλά φε-
« τομένος ἀσίμη καὶ φλοῦρι, ζουντανὸς» καὶ εἰς ἐνθί-
μηση, (χρονολογία δὲν ὑπάρχει).
Ἐν Ἀλμυρῷ.

Κ. Ι. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Ο ΕΝ ΤΟΙΣ "ΗΘΙΚΟΙΣ", ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΤΟΥ ΧΑΙΡΩΝΕΩΣ
ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ

Τὸν παντὸς ἀξίον θησαυρὸν παιδαγωγικῶν γνώ-
σεων, ὃν γράφας κατέλιπεν ἡμῖν ὁ σοφὸς Χαίρωνεὺς
ἐν βιβλίοις, συλλέξομεν ἡθικοῖς καλούμενοις πε-
ρισυλλέξας, παραδίδωμι τοῖς ἑλλήσι διδασκάλοις καὶ
γονεῦσι καὶ τῇ μαθητιῶσῃ ἑλληνίδι νεότητι ἐπ' ἑλ-
πίδι χρυσταῖς καὶ ἀγαθαῖς. Τοιοῦτου θησαυροῦ ἀν-
τίστον ἔχουσιν ἄρα γὰρ νὰ ἐπιδειξῶσιν οἱ τῆς δικτατικῆς
Εὐρώπης λαοὶ ἐν τοῖς βιβλίοις τῶν φιλοσόφων καὶ
τῶν παιδαγωγῶν αὐτῶν :

Ἐν Κωνιπόλει, τῇ 1η ἰανουαρίου 1893.

ΧΡΙΣΤ. ΣΑΜΑΡΤΣΙΑΝΟΣ.

Α'.

(Περὶ παιδῶν ἀγωγῆς).

1. Τοῖς ἐπιθυμοῦσιν ἐνδόξων τέκνων γενέσθαι πα-
τρῶν ὑποθέμην ἂν ἔγωγε, μὴ ταῖς τυχεύσας γυναιξὶ
συνοικεῖν.
2. Τοῖς μητρῶθεν ἢ πατρῶθεν οὐκ εὖ γεγονόσιν ἀ-
νεξέλειπτα παρακολουθεῖ τὰ τῆς δυσγενείας οὐείδη
παρὰ πάντα τὸν βίον, καὶ πρόχειρα τοῖς ἐλέγγειν
καὶ λοιδορεῖσθαι βουλομένοις.
3. Ὅταν δὲ κρητὶς μὴ κατάβληθῇ γένους
ὀρθῶς, ἀνάγκη δυστυχεῖν τοὺς ἐγγόνους.
4. Καλὰς παρησιας θησαυρὸς εὐγένεια, ἥς δὴ
πλεῖστον λόγον ποιητέον τοῖς νομίμου παιδοποιίας
γλιχομένοις.

5. Τὰ φρονήματα τῶν ὑπόχαλκον καὶ κίβδηλον ἔχόντων τὸ γένος, σφάλλεσθαι καὶ ταπεινοῦσθαι πέφυκε.

6. Δουλοὶ γὰρ ἄνδρα, κἄν θρασυπλαγχνὸς τις ᾖ, ὅταν συνειδῇ πατρός, ἢ μητρός κακὰ.

7. Μεγαλαυχίας ἐμπίπλυνται καὶ φρυάγματος οἱ γονέων διασήμεων.

8. Φίλοινοι καὶ μέθυσοι γίνεσθαι φιλοῦσιν, ὧν ἂν τὴν ἀρχὴν τῆς σπορᾶς οἱ πατέρες ἐν μέθῃ ποιήσασιν.

9. Εἰς τὴν παντελῆ δικαιοπραγίαν τρία δεῖ συνδραμεῖν, φύσιν, καὶ λόγον, καὶ ἔθος.

10. Καλῶ λόγον μὲν τὴν μάθησιν, ἔθος δὲ τὴν ἀσκησιν.

11. Βίσιν αἱ μὲν ἀρχαί, τῆς μαθήσεως· αἱ δὲ χρήσεις, τῆς μελέτης· αἱ δ' ἀκρότητες, πάντων. Καθ' ὃ δ' ἂν λειψθῇ τι τούτων, κατὰ τοῦτ' ἀνάγκη χωλὴ γίνεσθαι τὴν ἀρετὴν.

12. Φύσις ἄνευ μαθήσεως τυφλόν· μάθησις δὲ χωρὶς φύσεως ἄλλοπρόσκιον· ἢ δ' ἀσκησις χωρὶς ἀμφοῖν ἀτελής.

13. Γῆ μὲν ἔοικεν ἡ φύσις, γεωργῶ δὲ ὁ παιδεύων, σπέρματι δὲ αἱ τῶν λόγων ὑποθήκῃ.

14. Εἰ τις οἴεται, τοὺς οὐκ εὖ πεφυκότας, μαθήσεως καὶ μελέτης τυχόντας ὀρθῆς πρὸς ἀρετὴν, οὐκ ἂν τὴν τῆς φύσεως ἐλάττωσιν εἰς τὸνδεχόμενον ἀναδραμεῖν, ἴστω πολλοῦ, μᾶλλον δὲ τοῦ παντός, διαμαρτάνων.

15. Φύσεως ἀρετὴν διαφθείρει ραθυμία, φαυλότητα δ' ἐπανορθοῖ διδαχὴ.

16. Τὰ ράδια τοὺς ἀμελοῦντας φεύγει· τὰ χαλεπὰ τὰς ἐπιμελείαις ἀλλασκεται.

17. Καταμάθοις ἂν, ὡς ἀνύσιμον πρᾶγμα καὶ τελεσιουργὸν ἐπιμελεῖα καὶ πόνος ἐστίν, ἐπὶ πολλὰ τῶν γιγνομένων ἀποβλέψας. Σταγόνες μὲν γὰρ ὕδατος πέτρας κοιλκίνουσι· σιδήρος δὲ καὶ χαλκὸς τὰς ἐπαφαῖς τῶν χειρῶν ἐκτρίβονται· οἱ δ' ἀρμάττειοι τροχοὶ, πόνῳ κομφθέντες, οὐδ' ἂν εἰ τι γένοιτο, τὴν ἐξ ἀρχῆς δύναντι· ἂν λαβεῖν εὐθυρίαν.

18. Τὸ παρά φύσιν τῷ πόνῳ, τῶν κατὰ φύσιν ἐγένετο κρείττον.

19. Τὴν τῆς ἐπιμελείας ἰσχὺν διαδεικνύσει μυρία ἐπὶ μυρία· ἀγαθὴ γῆ, ἀμεληθεῖσα, χερσεύεται· ἀπόκροτος (γῆ) καὶ τραχυτέρα τοῦ δέοντος, γεωργηθεῖσα, παραυτίκα γενναίους καρποὺς ἐξήνεγκε. Δένδρα ὀλιγορηθέντα, στροβιλὰ φύεται καὶ ἀκαρπα καθίσταται· τυχόντα δ' ὀρθῆς παιδαγωγίας, ἔγκαρπα γίνεται καὶ τελεσφόρα. Ἰσχύς σώματος ἐξαιθλοῦται καὶ καταφθίνει δι' ἀμέλειαν καὶ τρυφήν καὶ καχεξίαν. Ἀσθενὴς φύσις (γυμναζομένη) πλείστον εἰς ἰσχὺν ἐπέδωκε. Ἴπποι καλῶς πωλοδαμνηθέντες, εὐπειθεῖς ἐγένοντο τοῖς ἀναβάταις· ἀδάμαστοι μέιναντες, σκληραύχενες καὶ θυμοειδεῖς ἀπέβησαν. Τῶν θηρίων τὰ ἀγριώτατα ὄρωμεν καὶ ταθασσεύμενα καὶ χειροῦθη γιγνόμενα τοῖς πόνῳ.

20. Μεγὰλῃ ται ροπῇ πρὸς ἀρετῆς κύησιν ἐστὶ

καὶ ἔθη, καὶ παιδεῖαι, καὶ διδασκαλίαι, καὶ βίων ἀγωγαί.

21. Δεῖ αὐτὰς τὰς μητέρας τὰ τέκνα τρέφειν, καὶ τοῦτοις ὑπέχειν τοὺς μαστοὺς. Συμπαθέστερόν τι γὰρ θρέψουσι, καὶ διὰ πλείονος ἐπιμελείας ὡς ἐξ ὀφείλων ἀπαλῶν ἀγαπᾶσαι τὰ τέκνα.

22. Αἱ τίθειαι καὶ αἱ τροφαὶ τὴν εὐνοίαν ὑποδολυμάτων καὶ παρέγγραπτοι ἔχουσιν, ἅτε μισθοῦ φιλοῦσαι.

23. Ἡ συντροφία, ὡς περ ἐπιτόνιον ἐστὶ τῆς εὐνοίας. Καὶ τὰ θηρία τῶν συντροφόμενων ἀποσπώμενα, ταῦτα ποθοῦντα φαίνεται.

24. Ἄντις πειρατέον τὰ τέκνα τρέφειν τὰς μητέρας· εἰ δ' ἀδυνατίως ἔχουσιν ἢ διὰ σώματος ἀσθενείαν ἢ πρὸς ἑτέραν τέκνων ἀπειθεῖν γένεσιν, τὰς τίθειαι καὶ τροφούς, οὐ τὰς τυχοῦσας, ἀλλ' ὡς ἐνὶ μάστιγα σπουδαίας, δοκιμαστέον ἐστὶ πρῶτον μὲν τοῖς ἡθεσὶν ἑλληνίδας.

25. Ἐξ ἀρχῆς τὰ τῶν τέκνα ἡθῆ ρυθμίζειν προσήκει.

26. Ἐὐπλαστον καὶ ὑγρόν ἡ νεότης.

27. Τὰς ψυχὰς ἀπαλαῖς ἐστὶ τὰ μαθήματα ἐνθικεταὶ· πᾶν δὲ τὸ σκληρὸν χαλεπῶς μαλάττεται.

28. Καθὰ περ σφραγίδες τοῖς ἀπαλοῖς ἐναπομάττονται κηροῖς, οὕτως αἱ μαθήσεις τὰς τῶν ἐτι παιδίων ψυχὰς ἐναποτυποῦνται.

29. Πλάτων ὁ δαιμόνιος ἐμμελῶς παραινεί τὰς τίθειαις μὴ τοὺς τυχόντας μύθους τοῖς παιδίσις λέγειν, ἵνα μὴ τὰς τούτων ψυχὰς ἐξ ἀρχῆς ἀνοίσις καὶ διαφθορᾶς ἀναπτύσσασθαι συμβάλῃ.

30. Φωκυλίδης ὁ ποιητὴς καλῶς προκρινεῖ, λέγων παιδ' ἐτ' ἐόντα χρεῶν δὴ καὶ διδασκόμενον ἔργα.

31. Τὰ παιδία τὰ μέλλοντα τοῖς τροφίοις ὑπερετεῖν, καὶ τούτοις σύντροφα γίνεσθαι, ζητητέον πρῶτον μὲν σπουδαῖα τοῖς τρόποις· ἐτι μόνον ἐλληνικὰ καὶ περὶ τριγὰ ἰαλεῖν, ἵνα μὴ συναναχρωνόμενοι βαρβάρους καὶ τὸ ἥθος μοχθηροῖς, ἀποφέρωνται τι τῆς ἐκείνων φαυλότητος.

32. Δεῖ τὸν σπουδαῖον παιδαγωγὸν τοιοῦτον εἶναι τὴν φύσιν, οἷός περ ἦν ὁ Φοινιξ, ὁ τοῦ Ἀχιλλέως παιδαγωγός.

33. Διδασκάλους ζητητέον τοῖς τέκνοις, οἳ καὶ τοῖς βίοις εἰσὶν ἀδιάβλυτοι, καὶ τοῖς τρόποις ἀνεπίλυπτοι, καὶ τὰς ἐμπειρίας ἄριστοι.

34. Πηγὴ καὶ ρίζα καλοκάγαθίας, τὸ νομίμου τυχεῖν παιδείας.

35. Καθὰ περ τὰς χάρakas οἱ γεωργοὶ τοῖς φυτοῖς παρατιθέασιν, οὕτως οἱ νομίμοι τῶν διδασκάλων, ἐπιμελεῖς τὰς ὑποθήκας καὶ παραινέσεις παρατηροῦσι τοῖς νέοις, ἵν' ἔρῃ τούτων βλαστάνοι τὰ ἡθῆ.

36. Καταπτόμεναι τῶν πατέρων ἐτίων, οἵτινες, πρὸν δοκιμάσαι τοὺς μέλλοντας διδάσκειν, δι-

ἀγροῖαν, (ἔσθ' ὅτε καὶ δι' ἀπειρίαν) ἀνθρώποις ἀδοκίμοι καὶ παρασήμοι ἐγχειρίζουσι τοὺς παῖδας.

37. Βρίσκετο εἰδότες (οἱ πατέρες) τὴν ἐτίων τῶν παιδευτῶν ἀπειρίαν ἡμᾶ καὶ μοχθηρίαν, ὅπως τούτοις ἐπιτρέπουσι τοὺς παῖδας, οἳ μὲν τὰς τῶν ἀρεσκομένων ἠετᾶμενοι κολακεύουσι· εἰσὶ δὲ, οἳ δεομένου χαρίζομενοι φίλοι· παρόμοιοι ποιοῦντες, ὡς περ ἂν εἴτις τῷ σώματι κήμων, τὸν σὸν ἐπιστήμη δύτηθέντα ἵν' ὄσασαι παραλιπῶν, φίλῳ χαρίζομενος, τὸν δι' ἀπειρίαν ἀπολείποντα ἵν' αὐτὸν προσέλοιτο· ἢ γαβηλῆρον τὸν ἄριστον ἀρεῖς, τὸν χειρίστον δοκιμάσειε, φίλον δεηθέντος.

38. Ζεὺ καὶ θεοὶ πάντες, πατὴρ τις καλούμενος, πλείω λόγον τῆς τῶν δεομένων ποιεῖται χάριτος, ἢ τῆς τῶν τέκνων παιδεύσεως;

39. Κράτης ἐκεῖνος ὁ παλαιὸς ἔλεγεν, ὅτι, εἴπερ ἄρα δυνατόν ἦν, ἀναβάντα ἐπὶ τὸ μετεωρότατον τῆς πόλεως ἀνακραγεῖν μένος· «Ὡς ἄνθρωποι, ποῦ φέρεσθε, οἵτινες χρημάτων μὲν κήμων περὶ πᾶσαν κποιεῖσθε σπουδῆν, τῶν δὲ υἱῶν, οἳς ταῦτα καταλείψετε, μικρὴν φροντίδα;» — Οἱ τοιοῦτοι πατέρεις παραλήσαν ποιῶσιν, οἷον εἰ τις τοῦ μὲν ὑποδήματος φροντίζει, τὰ δὲ ποδὸς ὀλιγώρως ἔχει.

40. Πυλλοὶ (τῶν πατέρων) εἰς τοσοῦτον προδαίνουσι φιλαργυρίας ἡμᾶ καὶ μισοτεχνίας, ὡς, ἵνα μὴ πλείονα μισθὸν τελέσωσιν, ἀνθρώπους τοὺς μηχανῶν τιμῶν ἀποδοῦναι τοῖς τέκνοις παιδευτάς, εὖνον ἀμαθίαν διώκοντες.

41. Ἀριστιππος οὐκ ἀκόμψως, ἀλλὰ καὶ πᾶν ἄστεως ἐπέσκωψε τῷ λόγῳ πατέρων νοῦ καὶ φρονῶν κενόν. Ἐρωτήσαντος γὰρ τινος αὐτόν, πόσον αἰτοῖη μισθὸν ὑπὲρ τῆς τοῦ τέκνου παιδεύσεως· χιλίας, ἔφη, δραχμῆς· τοῦ δὲ, Ἠράκλειος, εἰπόντος, ὡς ὑπέροχον τὸ αἴτημα· δύναιμαι γὰρ ἀνδρῶποδον χιλίων πρᾶσθαι· τοιγαροῦν (εἶπε) ὄνο ἔκειν ἀνδρῶποδα, καὶ τὸν οἶόν, καὶ ἦν ἡν πρῆν.

42. Ἀποπον, τῆ μὲν δεξιᾷ συνεθίζειν τὰ παιδία δέχεσθαι τὰς τροφάς, κἄν προτείνειε τὴν ἀριστερὰν, ἐπιτελεῖν μὴδεμίαν δὲ ποιεῖσθαι πρόνοιαν τοῦ λόγων ἐπιδεδίξων καὶ νομίμων ἀκούειν.

43. Τὶ συμβάλει τοῖς πατέραςιν, ἐπειδὴν καλῶς μὲν θρέψωσι, κακῶς δὲ παιδεύσωσι τοὺς υἱεῖς; Ὅταν (οἱ υἱεῖς) εἰς ἀνδρῶν ἐγγραφέντες, τοῦ μὲν ὑγιαίνοντος καὶ τεταγμένου βίου καταφρονήσωσιν, ἐπὶ δὲ τὰς ἀτάκτους καὶ ἀνδραποδάμεις ἡδονὰς ἐαυτοὺς κρημνίσωσι, τότε δὴ (οἱ πατέρες) μεταμέλονται τὴν τῶν τέκνων προδεδωκότας παιδείαν, ὅτε οὐδὲν ὄφελος τοῖς ἐκείνων ἀδικήμασιν ἀδημονοῦντες. Οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν, (τῶν υἱῶν) κόλακας καὶ παρασίτους ἀγαλαμάδουσι, ἀνθρώπους ἀσήμονας καὶ καταράτους καὶ τῆς νεότητος ἀνατροπῆς καὶ λυμενῶνας· οἱ δὲ τινες ἐταίρους καὶ χαμαιτύπας μισθοῦνται, σοβαρὰς καὶ πολυτελεῖν· οἱ δὲ κακοφοραγοῦσιν, οἱ δὲ εἰς κήβους καὶ κόμων ἐξοκέλλουσι· ἢ ὅθι δὲ τινος καὶ τῶν νεανικωτέρων ἄπτορται κακῶν, μοιχεύοντες καὶ κτητοροροῦντες καὶ μίαν ἡδονὴν θαράττον τιμώμενοι....

44. Ἐν πρῶτον καὶ μέσον καὶ τελευταῖον ἐν τούτοις κεφάλαιον, ἀγωγή σπουδαία καὶ παιδεία νόμιμος· καὶ ταῦτα φορὰ καὶ συνεργὰ πρὸς ἀρετὴν καὶ πρὸς εὐδαιμονίαν γημί.

45. Τὰ μὲν ἄλλα τῶν ἀγαθῶν ἀνθρώπινα καὶ μικρὰ καὶ οὐκ ἀξιοσπούδαστα καθίστηται· παιδεία δὲ τῶν ἐν ἡμῖν μόνον ἐστὶν ἀθάνατον καὶ θεῖον· καὶ ὄνο τὰ πάντων ἐστὶ κυριώτατα ἐν ἀνθρωπίνῃ φύσει, τοῦ καὶ λόγος.

46. Ὁ μὲν νοῦς ἀρχικός ἐστὶ τοῦ λόγου, ὁ δὲ λόγος, ὑπηρετικός τοῦ νοῦ, τύχη μὲν ἀνάλωτος, συκοφαντίας δ' ἀναφαίρετος, νόσφ δ' ἀδιάφθορος, γῆρας δ' ἀλύμαντος. Μόνος γὰρ ὁ νοῦς παλαιόθεν ἀνησῶ· καὶ ὁ χρόνος, τᾶλλα πάντ' ἀφαιρῶν, τῷ γῆρας προστίθει τὴν ἐπιστήμην.

47. Πόλεμος οὐ λαφυραγωγεῖ ἀρετὴν.

48. Σωκράτης ἐρωτήσαντος αὐτὸν Γοργίου « ἦν ἔχει περὶ τοῦ μεγάλου βασιλέως ὑπόληψιν, καὶ εἰ νομίζου τούτον εὐδαιμόνα εἶναι· οὐκ οἶδα (ἔφησε) πῶς ἀρετῆς καὶ παιδείας ἔχει, ὡς τῆς εὐδαιμονίας ἐν τούτοις, οὐκ ἐν τοῖς τυχεροῖς ἀγχοῖς κειμένης».

49. Ὅπως παραινῶ τῆς παιδείας τῶν τέκνων μηδὲν ποιεῖσθαι προὔργιατερον, οὕτως αὐ πάλιν γημί δεῖν τῆς ἀδιαφθοροῦ καὶ ὑγιαίνουσας ἔχεσθαι.

50. Καλὸν μὴδὲν εἰκὴ μῆτε λέγειν, μῆτε πράττειν.

51. Χαλεπὰ τὰ καλὰ.

52. Μέχρι τῆς τῶν ἀνδρῶν ηλικίας οὐδὲν ἐκ τοῦ παρατυχόντος ἀξιώ λέγειν· ἀλλ' ὅταν τις ριζώσῃ τὴν δύναμιν, τότε, τῶν καιρῶν καλούντων, ἐλευθεριάζειν τοῖς λόγοις προσήκον.

53. Ὅπως οἱ πολὺν χρόνον δεθέντες, κἄν λυθεῖν ὑστεραν, ὑπὸ τῆς πολυχρονίου τῶν δεσμῶν συνηθείας οὐ δυνάμενοι βαδίζειν, ὑποσκελίζονται· τὸν αὐτὸν τρόπον οἱ πολλῶ χρόνῳ τὸν λόγον σφιγξαντες, κἄν εἴποτε ἐκ τοῦ παραχρημα δεήσειεν εἰπεῖν, οὐδὲν ἦττον τὸν αὐτὸν τῆς ἐρμηνείας χαρακτήρα φυλάσσουσι.

54. Τὸ ἔτι παιδίας ὄντας ἐπὶ καιροῦ λέγειν, ματαιολογίας τῆς ἐσχάτης αἴτιον καθίσταται.

(Ἀκολουθεῖ).

1) Τὸ ὄνομα παιδεία, ἢ οἱ Ἕλληνες ἐγρῶντο ὄνο τινὰ σημαίνει, τὴν τῆς ψυχῆς καὶ τὴν τοῦ σώματος μόρφωσιν. «Παραλαβάνεις αὐτοὺς (τοὺς παῖδας), λέγει ὁ Λουκιανός, διδάσκουσι ἄλλα μὲν μαθήματα καὶ γυμνασία τῆς ψυχῆς προτείνοντες, ἄλλως δὲ πρὸς τοὺς πόνους καὶ τὰ σώματα ἐθίζοντες».

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ DOPPLER-FIZEAU*

δι' ἧς ἐπιτρέπεται ὁ διὰ τῆς φωτοαναλύσεως προσδιορισμὸς τῆς ταχύτητος τῶν ἰστρον κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῆς ὀπτικῆς ἀκτίνος.

Ἀρχὴ τοῦ Fizeau.—Οὕτως εἶχον τὰ πράγματα ὅταν ὁ Fizeau ἀνέγνω ἐν τῇ ἐταιρίᾳ τῶν φιλομαθῶν (Société philomatique), κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 11)23 δεκεμβρίου 1848, ὑπόμνημα ἐν ᾧ ἐξετίθεντο τὰ ἀποτελέσματα τῆς κινήσεως ἐπὶ τοῦ ὕψους τῶν ἡχητικῶν παλμῶν καὶ ἐπὶ τοῦ μήκους τοῦ κύματος τῶν φωτεινῶν ἀκτίνων.

Ὁ συγγραφεὺς παρατίθει ἀποσπασματὰ τινὰ τοῦ Δελτίου τῆς ἐταιρίας ταύτας ἔχοντα ὡς ἑξῆς:

«Ἐάν ἦχοῦν τι σῶμα, παράγον συνεχῆ καὶ τὸν αὐτὸν ἦχον, κινήται μετὰ ταχύτητος δυναμένης νὰ συγκριθῇ πρὸς τὴν τοῦ ἡχοῦ, τὰ ἡχητικὰ κύματα δὲν θὰ εἶνε συμμετρικῶς διατεταγμένα περὶ τὸ ἦχοῦν σῶμα, ὡς τοῦτο συμβαίνει ὅταν τὸ σῶμα τοῦτο ἀκίνητῃ· ἀλλὰ ταῦτα θὰ κείνται πλησιέστερα μὲν πρὸς ἄλληλα ἐν τῷ χώρῳ πρὸς ὃν γίνεται ἡ κίνησις, μᾶλλον δὲ ἀπ' ἄλλήλων ἀπομακρυσμένα ἐν τῷ ἀντιθέτῳ χώρῳ: διὰ παρατηρητὴν λοιπὸν κείμενον πρὸς τὰ ἔμπρὸς ἢ πρὸς τὰ ὀπίσθεν τοῦ ἦχοῦντος σώματος, ὁ ἦχος θὰ εἶνε διάφορος, ὀξύτερος μὲν κατὰ τὴν πρῶτην θέσιν, βαρύτερος δὲ κατὰ τὴν δευτέραν».

Ἐνταῦθα ὁ συγγραφεὺς παρατηρεῖ ὅτι τὰ ἀνωτέρω ἀκριβῶς συμφωνοῦσι πρὸς τὴν θεμελιώδη ἀρχὴν τοῦ Doppler, σημειοὶ δὲ ὅτι ὁ Fizeau προσάγει κατὰ πρῶτον ὄργανον, δι' οὗ ἐπαληθεύονται πειραματικῶς τὰ πορίσματα ταῦτα. Ἢ κατασκευὴ τοῦ ὄργανου τούτου ἐκτίθεται ἐν τῷ Δελτίῳ ὡς ἑξῆς:

«... Τὸ ὄργανον τοῦτο στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῶν ὀδοντωτῶν τροχῶν τοῦ Savari, ἀλλ' ἡ διάταξις εἶνε ἀντίστροφος. Ἀντὶ κινήτων ὀδόντων συναντῶντων κατὰ τὴν κίνησιν αὐτῶν ἀκίνητον ἐλαστικὸν σῶμα, ἐν τῷ ὄργανῳ τούτῳ τὸ ἐλαστικὸν σῶμα κείται ἐπὶ τῆς περιφερείας τροχοῦ καὶ συνκινεῖ κατὰ τὴν κίνησιν αὐτοῦ ἀκινήτους ὀδόντας κειμένους ἐν τῇ κοιλότητι ἐξωτερικοῦ τινὸς ἀκινήτου τόξου. Οὕτως ἔχομεν ὄργανον ἀκίνητον δυνάμενον ν' ἀποδώτῃ ἦχον διάφορον κατ' ἐκαστὴν τῶν ἰδιαιτέρων διευθύνσεων».

Ἐπὶ τούτοις ὁ συγγραφεὺς παρατίθει τὸ ἐπόμενον χωρίον τοῦ Δελτίου, ἐν ᾧ διατυπῶνται ὀριστικῶς ἡ ἰσομοίαισι τοῦ φωτός μετὰ τοῦ ἡχοῦ καὶ ὁ ἀκριβῆς ὀρισμὸς τοῦ φαινομένου τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς τὴν κίνησιν τῆς παλλομένης πηγῆς.

«Κίνησις ταχύτητα καὶ δυναμένη νὰ συγκριθῇ πρὸς τὴν ταχύτητα τοῦ φωτός, ἀνήκουσα εἰς τὸ φωτεινὸν σῶμα ἢ εἰς τὸν παρατηρητὴν, θὰ ἔχη ὡς ἀποτελέ-

σμα νὰ μεταβάλλῃ τὸ μήκος τῶν κυμάτων ἀπασῶν τῶν ἀπλῶν ἀκτίνων τῶν συνιστωσῶν τὸ φῶς, ἔπερ δέχεται τις κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῆς κινήσεως. Τὸ μήκος τοῦτο θὰ αὐξηθῇ ἢ θὰ ἐλαττωθῇ κατὰ τὴν φοράν τῆς κινήσεως. Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο θεωροῦμενον ἐν τῷ φάσματι θὰ ἐκδηλωθῇ διὰ μεταβάσεως τῶν ραβδώσεων ἀντιστοιχοῦσας εἰς μεταβολὴν τοῦ μήκους τοῦ κύματος»¹.

Ἐπὶ τούτοις ὁ συγγραφεὺς, σημειῶν ὅτι διὰ τῶν ἀνωτέρω ἢ νέα μέθοδος εὐρίσκειται ἰδρυμένη, ὅτι εἰ δὲν ἔκτοτε μετεβλήθη καὶ ἐπὶ τῆς ταύτης παρέχονται εἰς τοὺς ἀστρονόμους τὴν μέσιν τοῦ ἀκριβοῦς προσδιορισμοῦ τῆς μεταβάσεως τῶν ραβδώσεων τοῦ ὑπὸ ἐξέτασιν φάσματος, καταλήγει περὶ τῶν βῆμα τῆς ὀπτικῆς ἀρχῆς ἐφ' ἧς στηρίζεται ἡ νέα μέθοδος ἔχουσαν ὡς:

Ἢ διαβλαστικότης φωτεινῆς τινὸς ἀρχῆς ἐξαρτᾶται μόνον, ὅπῃ τὰς αὐτὰς συνθήκας, ἐκ τῆς φαινομενικῆς περιόδου τῆς παλμικῆς αὐτῆς κινήσεως.

Ἐκ τῆς ἐκφωνήσεως ταύτης τῆς ὀπτικῆς ἀρχῆς ὑπὸ τοῦ Fizeau καταφαίνεται ὅτι ὁ μὲν Doppler εἰδείξε πῶς ἡ κίνησις παλλομένης τινὸς πηγῆς τροποποιεῖ τὴν φαινομενικὴν περίοδον τῆς πηγῆς ταύτης, ὁ δὲ Fizeau πῶς ἡ μεταβολὴ αὐτῆς τῆς περιόδου ἐπιβεβαιούται καὶ ἐπὶ πλέον πῶς αὕτη μετρεῖται διὰ τῆς μεταβολῆς τῆς διαβλαστικότητος. Τὰ δύο ταῦτα ἀποτελέσματα εἶνε ἀχώριστα. Διὰ ταῦτα ὁ συγγραφεὺς θεωρεῖ ὅτι δικαίον εἶνε νὰ χαρακτηρίζεται ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς μεθόδου τοῦ Doppler-Fizeau ἡ ὀπτικὴ μέθοδος ἢ ἐπιτρέπουσα τὴν μέτρησιν τῆς σχετικῆς ταχύτητος φωτεινῆς τινὸς πηγῆς διὰ τῆς μεταβάσεως τῶν ραβδώσεων τοῦ φάσματος.

Ἢ ἰδέα τῆς μεταβάσεως τῶν ραβδώσεων, λέγει ὁ Cornu, ἦτο τοσοῦτον νέα κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ Doppler δὲν φαίνεται ἀντιληφθεὶς τὰς συνεπείας τοῦτο τοῦλάχιστον φαίνεται προκύπτου ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ Doppler, τῷ 1850, ἐπικρίσεως ἐπὶ τοῦ ἔργου τοῦ Fizeau, ἧς ἀπόσπασμα δημοσιεύει ἐν τῇ προκειμένῃ αὐτοῦ μελέτῃ. Ἐκ τῆς ἐπικρίσεως ταύτης, περιστρεφομένης κυρίως καὶ μόνον εἰς τὴν περιγραφὴν καὶ τὴν ἐπιβασιν τοῦ ὑπὸ τοῦ Fizeau κατασκευασθέντος ὄργανου, περὶ οὗ ἀνωτέρω ἐγένετο λόγος, ἐπεταί ὅτι ὁ Cornu οὐδῶως κατενόησε τὴν ἀξίαν τῆς ὑπὸ τοῦ Fizeau ἀνακαλυφθείσης μεταβάσεως τῶν ραβδώσεων τοῦ φάσματος κινουμένης φωτεινῆς πηγῆς, διότι, οὐδὲν περὶ τούτου λέγων, ἐπανέρχεται εἰς τοὺς κεχωματισμένους αὐτοῦ ἀστέρας, ἀναφέρει τὰς παρατηρήσεις τοῦ Sestini, εἰς ἧς καὶ πάλιν ἐπανέρχεται τῷ 1852 εἰς μεταγενέστε-

1) Ὁ τύπος ὁ ἐκφράζων λαμβανόμενος τὴν συμπέρασμα τοῦτο καὶ χρησιμεύσας διὰ τοῦ σκοποῦ τῶν ὑπολογισμῶν εἶνε $\lambda'' = \lambda (1 \pm \dots)$

ἐν ᾧ λ'' καὶ λ εἶνε τὸ φαινομενικὸν καὶ τὸ πραγματικὸν μήκος τοῦ κύματος· ν, ἡ σχετικὴ ταχύτης τῆς πηγῆς καὶ V ἡ ταχύτης τοῦ φωτός.

*) 18ῆ ἀριθ. 11, σελ. 204—206.

ρον αὐτοῦ ὑπόμνημα. Οὕτως, ἐπάγεται ὁ Cornu, τὸ δυνατόν τῆς ἀποδείξεως τῆς κινήσεως φωτεινῆς τινὸς πηγῆς διὰ τῆς μεταβάσεως τῶν ραβδώσεων τοῦ φάσματος οὐδέμιαν φαίνεται προξενῆσαν αὐτῷ ἐντύπωσιν, διότι οὐχὶ μόνον δὲν ἀναγράφει τοῦτο ὡς συνέπειαν τῆς θεωρίας αὐτοῦ, ἀλλὰ οὐδὲ φαίνεται καὶ διακρίνας αὐτὸ ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ γὰλλου φυσικοῦ. Τοῦτο, κατὰ τὸν Cornu, πρέπει ν' ἀποδοθῇ μᾶλλον εἰς τὸ μὴ εἰσέτι, κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, διαδεδομένον τῆς παρατηρήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Fraunhofer τῶ πρώτου παρατηρηθεισῶν λεπτῶν τοῦ φάσματος ραβδώσεων, ὧν ἡ βαθεῖα γνώσις καὶ μελέτη πιθανώτατα ἐπέτρεψεν εἰς τὸν Fizeau νὰ φθάσῃ εὐχερῶς εἰς τὴν ἀληθῆ ἐρμηνείαν τῆς ἐπιδράσεως τῆς κινήσεως φωτεινῆς πηγῆς καὶ ν' ἀποφύγῃ τὴν ἀγνοῶν ὁδὸν εἰς ἣν περιεπλάκη ὁ Doppler.

Ἐἴτα ὁ συγγραφεὺς, ἐξετάζων τὴν ἐπὶ τῆς μεθόδου τοῦ Doppler-Fizeau ἐπίδρασιν τῆς ἀνακαλύψεως τῆς φωτοαναλύσεως, παρατηρεῖ ὅτι, ὅπως ἡ μέθοδος αὕτη, ἐξελευσῶσα ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν φυσικῶν, ἐπενεργήσῃ ἐπὶ τοῦ πνεύματος τῶν ἀστρονόμων, ἀπηρεῖται ἢ παραγμάτων δύο συνθηκῶν, αἵτινες μόνον διὰ μακροῦ χρόνου ἠδύναντο νὰ ἐπιτευχθῶσιν, ἦτοι α) ἀπρητεῖτο ἡ διάδοσις καὶ ἡ τελειοποίησις τῆς σπουδῆς τῶν φωτεινῶν φασμάτων, καὶ β) ἡ βεβαίωσις τῆς ἐν τοῖς φάσμασι τῶν ἀστέρων εὐρέσεως ραβδώσεων αἵτινες νὰ δύνανται νὰ χρησιμοποιοθῶσιν ὡς ἀφετηρία. Ἰνωστὸν τότε ἦτο, διὰ τῶν παρατηρήσεων τοῦ Fraunhofer, ὅτι αἱ δύο αὗται συνθήκαι ἦσαν πραγματοποιήσιμοι, ἀφοῦ ὁ δεινὸς οὗτος φυσικός εἶχε διαγράψῃ τὰ φάσματα διαφόρων ἀστέρων, ἐν οἷς ἀνεῖρε τὰς ραβδώσεις D καὶ B τοῦ ἡλιακοῦ φάσματος. Ἀλλ' αἱ παρατηρήσεις αὗται ἀνήκον μᾶλλον εἰς τὴν φυσικὴν ἢ εἰς τὴν Ἀστρονομίαν, καθ' ὅσον ἔλειπεν ἡ κρίσιμος ἀφορμὴ τῆς προσηλάσεως τῆς εἰδικῆς προσοχῆς τῶν ἀστρονόμων καὶ τῆς ἐξαναγκάσεως αὐτῶν εἰς τὴν φυσικὴν μελέτην τοῦ φωτός τῶν ἀστέρων. Ἢ μεγάλη ὄθεν αὕτη κίνησις συνετελέσθη ἀφῆκε διὰ τῆς μεσολαβήσεως τῆς Χημείας, διὰ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς φωτοαναλύσεως, τὰ ἔργα δὲ τοῦ Bunsen καὶ τοῦ Kirchhoff ἔσχον ἔκτακτον ἐπίδρασιν μέχρι τῆς Ἀστρονομίας, ἀφ' οὗ, μετὰ τοὺς χημικούς, ἀποκτήσαντας δι' αὐτῆς μεθόδου ποιοτικῆς ἀναλύσεως ἐξῆχον λεπτότητα, οἱ φυσικῶς ἀμέσως μᾶλλον καταπλαγέντες ἦσαν οἱ ἀστρονόμοι, εἰς οὓς ἀπεκαλύπτετο δι' αὐτῆς οὐ μόνον ἡ χημικὴ τοῦ Ἰλίου σύστασις, ἀλλὰ καὶ οὐσιώδη γνωρίσματα τῆς συστάσεως τοῦ ἀστρου τούτου ὡς καὶ τὸ δυνατόν τῆς ἐπεκτάσεως τῆς μεθόδου ταύτης εἰς ἀπαντα τὰ οὐράνια σώματα.

Ἢ μεταχειριστὸν ὥστε νὰ τὰ προσαρμώσωσιν εἰς ἀστρονομικὴν τινὰ διόπτραν καὶ ν' ἀναλύσωσιν τὸ φῶς τῆς Σελήνης, τῶν πλανητῶν, τῶν ἀπλανῶν καὶ τῶν νεφελομάκτων, νὰ συγκρίνωσιν δὲ τὰς ραβδώσεις τοῦ φάσματος τῶν ἀστέρων τούτων μετὰ τῶν τῶν τεχνητῶν φώτων.

Ἐκ τῶν παρατηρήσεων αὐτῶν ἐπεταί τὸ κεφαλαῖος γεγονός ὅτι τὰ χημικὰ γήινα στοιχεῖα ὑδρογόνου, νάτριου, μαγνήσιου, σιδήρου, κτλ., ὧν ἡ παρουσία ἐν τῷ ἡλιακῷ φάσματι ἐσημειώθη ὑπὸ τοῦ Kirchhoff, ἀνευρίσκονται καὶ ἐν τῷ τῶν ἀστέρων, ὅτι δὲ μεγάλη ἀναλογία ὑφίσταται μετὰ τῶν ραβδώσεων τῶν φασμάτων τῶν ἀστέρων καὶ τῶν τῶν τεχνητῶν φώτων.

Μετὰ ταῦτα ὁ συγγραφεὺς ὁμιλεῖ περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Huggins ἔτη τινὰ μετὰ ταῦτα γενομένης παρατηρήσεως τῆς μικρᾶς μετακινήσεως τῶν διαφόρων ραβδώσεων τοῦ φάσματος, μετακινήσεως γενομένης πρὸς τὸ ἐρυθρὸν μὲν διὰ τινὰς ἀστέρας, οἷον τὸν Σείριον, πρὸς τὸ ἐκθίνον δὲ διὰ τινὰς ἄλλους, παρατηρῶν ὅτι τὸ φαινόμενον τοῦτο, ὅπερ οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ τὸ ὑπὸ τοῦ Fizeau εἰκασιν ἔτη πρότερον προσημειωθὲν καὶ λησμονηθὲν, ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὸν Huggins καὶ εἰς τὸν Maxwell ταυτόχρονως, καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ ὑπὸ τοῦ Fizeau εὐρεθέντος τύπου, νὰ προβῶσιν ἐξ ἀφορμῆς τῆς μετακινήσεως τῆς ραβδώσεως F τοῦ ὑδρογόνου ἐν τῷ φάσματι τοῦ Σείριου, εἰς ὑπολογισμὸν τῆς ταχύτητος τοῦ ἀστέρος τούτου καὶ νὰ εὐρωσιν οὕτω, διὰ τοῦ τύπου τοῦ Fizeau, ἀνακαλυφθέντος τὸ δεύτερον ὑπὸ τοῦ Maxwell, ὅτι ὁ Σείριος ἀπομακρύνεται τῆς Γῆς μετὰ ταχύτητος 29,4 μιλίων ἢ 47 χμ. ἐν 1 λ'.

(Ἀκολουθεῖ).

H. Γ. ΒΑΣΣΑΜΑΚΗΣ.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΕΡΩΣ

ὑπὸ Paul Bourget*

Ἐπὶ τέλους διηρωτώμενη, κατὰ τὰς μακρὰς κατὰ μόνος σκέψεις μου πρὸς τί νὰ μὴ δοκιμάσω νὰ ἐπανορθώσω τὴν μυστηριώδη τῆς τύχης μου καταστροφὴν; Ἐλεγον πολλὰς κατ' ἐμαυτὴν ὅτι ἤμην ἀνόητος μὴ δραττομένη τῆς παρεχόμενης μοι εὐκαιρίας νὰ ζῆσω τὸν ἀληθῆ βίον δι' ἀληθοῦς ἔρωτος, ἐν ἡλικίᾳ καθ' ἣν ἡ νεότης μου δὲν ἔπαυσε ἐπι νὰ ἠ ἀνορθῶ. Μετὰ παρέλευσιν ἐτῶν τινῶν θὰ ἦτο λίαν ἀργά. Μεταξὺ Γεράρδου καὶ ἐμοῦ καὶ διὰ νὰ φθάσω μέχρις αὐτοῦ, ὅποια ἀρὰ γε θὰ συνήντων προσκόμματα; Ὅλας τὰς προλήψεις, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐμὴν σκέψιν καὶ συνείδησιν οὐδὲ ἐν καθήκον, — πλὴν τοῦ νὰ μὴ ψευθῶ. Οὐδαμῶς παρεδεχόμενη ὅτι ὁ σύζυγός μου εἶχε δικαίως πραγματικὰ δικαιώματα ἐπ' ἐμοῦ καὶ οὐχὶ ἐγὼ αὐτῇ. Καθόσον ἐκεῖνος μὲ εἶχεν ἐκλέξει, — καὶ ἠνόουν νῦν τὸ πρᾶγμα, — διὰ νὰ θέσῃ τὴν χεῖρα ἐν ἀνάγκῃ ἐπὶ τοῦ ἑκατομμυρίου τῆς προικῆς μου, — ὁ δὲ κόσμος ἐπέθετο καὶ ἔτιμα αὐτόν. Καὶ σήμερον ἐτι δὲν παραδέχομαι ὅτι ὁ σύζυγός μου ἔχει ἐπ' ἐμοῦ πραγματικὰ δικαιώματα. Δὲν εἶχον ὑπο-

(*) 18ῆ ἀριθ. 12, σελ. 225—227.

χρέωσιν απέναντι ούδενός άλλου πλην του Θεου και εμού, αι δε ιδιαίτεράι μου βλάσανι είχαν καταπνίξει την άρχικήν μου ελλάθειαν. Ήλεγον κατ' εμαυτήν ότι δεν είναι δυνατόν εν ο δικαίος Θεός θέση εν έμοι την ανάγκην ν' αγαπώ και ν' ανταγαπώμαι, να παρέχω την εύτυχίαν και να δοκιμάζω αυτήν, μόνον και μόνον όπως αισθανθώ ζωηροτέρην την άκρωτηρίασιν του έγώ μου τούτου. Τι απέλειπετο λοιπόν; Μύνη ή άνάγκη να σεβασθώ εμαυτήν. "Ο,τι σοι έλεγον προηγουμένως περί της δικαιοδικίας μου εξεγέρσεως και έρεθισμού θα σοι φανή καθαρόν και εύαγές. όταν σοι έπιτω ότι ή γνώμη του κόσμου δεν έβάρυνεν ουδ' έπι στιγμήν εν τή στάθμη, ως έπίσης, ουδ' ο σεβασμός προς τας εκ του γάμου υποχρεώσεις. Δικαιώς ή άδίκως ουδένα έτερον πλην της συνειδήσεώς μου άνεγνώριζον ζυγόν. Η δε συνειδήσις μου μοι επέτασσε να μη ψευσθώ· δεν μοι επέτασσε να τηρήσω υποχρέωσιν, ην είχαν άναλλάξει. άγνοούσα τι πράττω, προς άνδρα ον ήγνόουν οίος ήτο. "Α! προετίμων ν' αποθάνω μάλλον ή να προδώσω εκείνον ου έφερον τό όνομα και να παίξω την θλιβεράν κωμωδίαν της κρυφίας συζυγικής άπιστίας, ύπισταμένη πάσας αυτές τας άθλιότητας, τας φρικαλέας άμοιβαίας συγκαταβάσεις, τον είδεχθή διχασμόν. Έάν όμως ουδέ κωμωδία υπήρχεν, ουδέ συγκαταβάσεις, ουδέ διχασμός; Έάν ο Γεράρδος και έγώ είχομεν τό θάρρος να περιηρησώμεν την φαρισαϊκήν αυτήν κοινωνίαν, να παραδοθώμεν ο εις εις τον άλλον φανερώς, να ενώσωμεν ελευθέρας τας θελήσεις και τας μοίρας ήμών, λαμβάνοντες υπ' ύφει πάσας τας συνεπείας, που εν πάσι τούτοις υπήρχε τό σφάλμα; Έγώ δεν έβλεπον αυτό ούδαμου και τούτο μύνη έγώ προέτεινα εις την Γεράρδον, προσφέρων αυτήι όλόκληρον την ζωήν μου εις άντάλλαγμα της ιδιότητος του, κατόπιν μίς εκ των έσωτερικών εκείνων διαμαχών εξ ων εξέρχεται τις αξίος να μετατρέψη δι' ενός κύπου την ύπαρξιν αυτού· διότι τότε κατέρχεται εις μέγρη των μυχαικίων των της φύτης και της δικαιοσύνης αυτού. . . Οφείλω ν' αποδώσω τω Γεράρδω την δικαιοσύνην ταύτην, ότι απέδειξετο την πρότασιν μου μετά θέρμης ή ύποία έθέριε την καρδίαν μου. Τι θ' άπεγινόμην κατόπιν τούτου διαθήματος έάν εν τοις όφθαλμοίς αυτού διέβλεπον τό ίχνος εκείνο του ένδοιασμού, τό όποιον δεικνύει εις μίαν γυναίκα ότι ήπατήθη ως προς τό αισθημα, όπερ ένσπείρει; Φευ! Καλλίτερον θα ήτο, πιθανώς, δι' εκείνον και δι' έμέ να είμεθα όμοιοι, εκείνος μιν προς τοις επιδιώκοντας τας έρωτικές κατακτήσεις, οι όποιοι αγαπώσι γυναίκα τινα του κόσμου ως άνθρωποι του κόσμου, έγώ δε προς τας τολμηράς εκείνας, αι όποιοι γινώσκουσι να κρατώσι τό βιβλίον της καρδίας αυτών εις διπλούν! Και εν τούτοις, δεν είμαι τεθλιμμένα, διότι υπερεπήδησα τας ιδέας, ως είδεχθήν—τεθλιμμένα μέχρι θανάτου, όταν αναμνησθώμαι τας ώρας εκείνας πάλης γενομένης εξ έσου, ήρωϊκώς μιν υπό τινα έποψιν, βλακώδους δε υπό άλλην. . . Άλλά τά γενομένα ουκ απογίνονται.

Μία λεπτομέρεια θα σοι καταδείξη κάλλιον πάσης άλλης φράσεως μέχρι πολίου σημείου ήθικου παροξυσμού είχαν φθάσει. Άφου έλάβομεν την όριστικήν άπόφασιν, παρεκάλεσα θερμώς τον Γεράρδον να απέλθω πρώτος και να με περιμείνη εν Άγγλίη. Ήξέυρεις δε τί έσκόπευον; Μοι έφαινετο άπεχθής ν' απέλθω του μεγάρου ως κακούργος και κρυπτομένη. Ήπεθύμουν λοιπόν, πρό της άπελευσεώς μου να λάβω συνέντευξιν μετά του συζύγου μου και να άναγγελω αυτόν παρησίζ την άπόφασιν μου. Ένόμιζον ότι έάν έλεγον αυτόν τας θλίψεις μου, την προς αυτόν περιφρόνησιν μου και τας έλπίδας μου θα με έλάφρυνε τούτο κατ' πολλά. Και όμως φευ! ήναγκάσθη και τούτου να παραιτηθώ του σχεδίου, άναγνώσασα εν τω κώδικι της πολιτικής δικαιοσύνης τά άρθρα τά σχετιζόμενα προς τά δικαιώματα έμου και προς τά του κ. Άδρϋ. Οίαν ήμέραν όργής διήλθον μόνη μετά του μικρού ανά χειρας βιβλίου, δι' ου έμάνθανον—διότι ή άγνησία μου εξίσουτο προς την άγνοϊαν παιδός.—δτι ο συζυγός μου ήδύνατο βίξ να μ' άναγκάση να ζω υπό την αυτήν και αυτός στέγην, ότι αίτησις, προς χωρισμόν των του βίου έστω μόνον, μοι ήτο άπηγορευμένη διότι ουδέν ήδύναμην να επικαλεσθώ κατ' αυτού εκ των υπό του νόμου όριζομένων αιτιών (ούδελίαν ύλικήν βίαν μετεχειρίσθη κατ' έμού, δεν είχε καταδικασθή εις ουδέμίαν ποινήν άτιμωτικήν. Έάν δε από έτών διατήρει και είχε έρωμένην δεν ένδιητάτο αυτή εν τή αυτή οικία. Θηρίον τραυματισθόν δεν έχει εν τή καρδίη άγριωτέρην λύσσαν εκείνης, ην ήσθάνθη εν έγώ όταν εν τω κώδικι εκείνω της άδικίας εύρισκον τά άνοικτήριμα ίχνη των άνδρϊν, οι όποιοι έδίσμευσαν ήμάς τας γυναίκας δια σιδηρών δεσμών. Η παιδική μου άγανάκτησις έσχε τό εξής τούλάχι στον αποτέλεσμα, ότι εξουδετέρωσεν εν έμοι πών ίχνη σεβασμού.—τό μικρόν άπομείναν, —προς τας κοινωνιακάς προλήψεις. Άπήλθον λοιπόν της οικίας του κ. Άδρϋ φρίσσοσα, άλλ' ύπερήφανος ένδομούχως, ύπερήφανος, διότι έπρακτον ούτως ως μη δυναμένη να πράξω άλλως. Όταν δε τό άτιμόπλοιο, όπερ έφερε προς τό Φόλξτον ήρξετο να διασχίξη τά κύματα, όταν είδον τας άκτάς της Άγγλίας να προκύπτωσιν εκ της θαλάσσης, τά ιστία των πλοίων, την πτήσιν των λάρων, τον εύρυν ούρανόν, τό άτελεύτητον των κυμάτων, έπίσης τό άτελεύτητον βίου άγνώστου πρό έμού, ουδέ μία τύψις συνειδήτος έπίκρανε την ζωηράν μέθην της έλπίδος εις ην έγκατελίμην εν εμαυτήν, — ως πεφυλακισμένος και ως εκ θαύματος άπελευθερούμενος.

Καταρκήσαμεν τότε ο Γεράρδος και έγώ εν τινι πολίχνη κειμένη εις τας άκτάς της νήσου Ιούτα, ήτις αποτελεί πλήρη πρασιές όσιν, ένθα άπαντες οι ταξειδιώται όνειροπολοϋσι την άπόλασιν άθανάτου εύτυχίας. Η οικία ήμών, ήτις άπεκαλείτο άγροτική καλύθη, ως εκ των ύψηλών αίγείρων του κήπου, έκειτο εις άπόστασιν πεντακοσίων μέτρων από της θαλάσσης, εις την άκραν μίς χροάδρας, εν ταις ό-

ποιαις ή πρασιά φύεται ως εν πλήρει λειμώνι παρά την γεινίασιν του Ώκεανου. Δεν δύναμαι να σοι δηγηθώ την ιστορίαν των δύο πρώτων έτών της έκουσίας. "Ο,τι εν παρομοία στενή σχέσει ένυπάρχει, εξορίας μου διαφαίνεται και διαγράφεται μόνον κατ' ην στιγμήν τά δύο πρόσωπα, τά συνενωθέντα προς άλληλα, δια τε τό καλόν και διά τό κακόν, άρχονται ως λέγουσιν οι Άγγλοι, να εξετάζωσιν άμοιβαίως τούς χαρακτήρας αυτών. Κατ' τας πρώτας στιγμάς εκάστου πάθους, πρό πάντων βταν αυται διέφρευσαν υπό πριστάσεις ρωμαντικής, ή καρδία παθαίνει οίονει παραζάλην. Άριθώς δέ κατ' ην στιγμήν ή παραζάλη εκείνη λήγει, προβάλλει τό ζήτημα του μέλλοντος. Κατ' εκείνην την ψυχολογικήν στιγμήν, κρίνονται τά άτομα άμοιβαίως, διαθλέπουσι τό εν τό άλλο. Αι διαφοραί ως προς τον χαρακτήρα άποκρυσταίνονται μέχρι της στιγμής εκείνης υπό της πρώτης μέθης, άποκαλύπτονται γυμνά. Συμβαίνει δε τότε ότι άφυπνίζεται τις εκ του ώραιότερου όνειρου, ως έγένετο εις τον Γεράρδον και εις έμέ, μετά της τραγικής πραγματικότητας διαπραχθείσης πίκνης, τή πορξ ταύτη άνεπανορθώτου. Ναί, φιλε μου, άνευ ουδενός κλονισμού, άνευ ουδεμιός εκ των σκηνών εκείνων των πικρών κατ' ης άτιμάζεται όλόκληρον παρελθόν ιδεώδες δια λόγων και βλεμμάτων μη λησμονουμένων, χωρίς ουδέμίαν να επέλθη μεταβολή εις τας καθημερινάς ήμών ανάγκας, κατ' την άρχήν του τρίτου έτους της εκεί διαμονής ήμών έσχηματίσαμεν την μοιραϊαν πεποιθήσιν την συμπεριλαμβανομένην εν τή εξής άπλουστάτη, άλλά και σπαραξικαρδίω λέξει: Ήπατήθημεν. Ήτο γεγονός, πασιφανέστατον δι' άμφοτέρους ήμάς ως ο ήλιος εν τω διαυγει ούρανω, ότι ο εις δεν επλήρου την καρδίαν του έτέρου, ότι δεν ήρκοϋμεν ο εις εις τον άλλον. Έκεινος ήτο ό,τι και νυν έτι, ήτοι άνήρ υπό της φύσεως πλασθείς δια ήρασιν όφελίμων και θετικής. Έχει όλας τας κυριώτερας άρετάς άνδρός ήράσεως. Είναι εύθύς τον χαρακτήρα, κέκτηται θέλησιν άδιάσειστον, διορατικότητα και έπιμονήν. Μολονότι μεγάλην και δινηκεή καταβάλλει προσπάθειαν όπως μοι άποκρούπη τά αισθηματά του, έπειδή όμως ύπιστον ειχον ένδιαφέρον ν' άναγνώσω εν τή καρδίη του τό μέλλον της συνενώσεως ήμών, παρετήρησα ότι έγεννάτο εν αυτώ χάσισις τις και κατάπτωσις. Δεν ήτο δυσχερές να διακρίνω τό αίτιον τούτου. Ο Γεράρδος έστενοχωρείτο, άπλοϋστατα. Η άπόφασις, ην έλαβε παραιτούμενος χάριν έμου του σταθλου του και του εν Γαλλίη βίου, είχε περιορίσει εις τρόπον λίαν παράδοξον τό στάδιον της δραστηριότητός του. Πάσα φιλοδοξία ήτο αυτώ άπηγορευμένη του λοιπού καθως και πάσα δραστηρία ένέργεια και πάλη. Ησθάνετο μιν τούτο, άλλ' Ισως χωρίς να τό όμολογήση εις έαυτόν, διότι όφείλω να άναγνωρίσω ότι ουδέποτε έπι του προσώπου αυτού παρετήρησα τά ίχνη εκείνα της έσωτερικής πάλης ή ύποία παρέχει άφορμήν εις μίαν γυναίκα να έπη μετ' μεγάλης εύρωείας: Μι ήρεσεν, άλλά χωρίς να με αγα-

πήση. Τι έσκέφατο; . . Ούχι. Είχεν ύποστή ήθικόν ένκνευρισμόν, τοσοϋτω μάλλον άνίατον όσω έφαινετο άνόλογον κρίσιν. Έπίσης εν τω έρωτι εκείνω δεν εύρισκον την ήψιν εκείνην του αισθηματος, ην έζητει ή καρδία μου. Ο Γεράρδος μεθ' όλα τά χαρίσματα της άγνότητος, της εύρωείας και της αγαθότητος της ψυχής στερείται φαντασίας και, δια να είπω τά πάντα, ποιήσεως. Καί εν τούτοις ή παράδοξος μεναξία εν τή νεανική ήλικία μου, είχε, τούναντίον, λεπτόνει επί τό φιλασθενικώτερον εν έμοι τό αισθημα του ρωμαγτισμού και την προς την όνειροπόλησιν τάσιν. Είχον άνάγκην ένδειξωσιν τρυφερότητος, ής ο τύπος να έπιτίθηται επί των έλαχίστων λεπτομερειών του κοινού βίου. Έψυχραινόμην επί τή έλαφροτέρη ένδειξει άδιαφορίας και πών ότι δεν ήτο δινηκεής σεβασμός και αγαπή προς έμέ και εύχαρίστους ψυχική, ην ψυχρόν. Θα ήμην ζωηρά και άνθηρά μόνον εν άτροσφαίρα αγαπής πάντοτε ζωηράς διατηρουμένης. Ως άπαντες εκείνοι οι όποιοι έζησαν επί πολύ μόνον, μόνον δια της σιγής ήμην εύτυχής ή δυστυχής, ειχον δε παρατηρήσει τότε εν τή σιγή του Γεράρδου την φρικαλέαν άλλθειαν ότι δεν με ήγάπα άλλ' ή εκ αθήκοντος μόνον.

(Έπεται τό τέλος). Α. ΓΡΑΜΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ.

ΕΤΑΙΡΕΙΑΙ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ.

Συνεδρία της 11 Ιανουαρίου.

Έν πρώτοις άναγινώσκονται συνεσταλμένα, ίσως ένεκα του ψύχους, τά πρακτικά προτέρας συνεδρίας, καθ' ην μακρά έγένετο συζήτησις περί της συντακτικής επιτροπής του Συλλόγου, και μετά την επικύρωσιν αυτών, τά πρακτικά της πρό δεκαπενθμερίας γενομένης συνεδρίας, άτινα έπίσης κυροϋνται.

Άνακοινωθείσης δε περιλήψεως της άλληλογραφίας και προταθέντων των νέων μελών, τή προτάσει του προεδρείου, όνομάζονται τρεις ειδικαί επιτροπαί, ή μιν προς διοργάνωσιν των συλλόγων, ή έσπερίδος τινός ύπερ του πατρός των συλλόγων, ή δε προς σύνταξιν και αύθις, λέγομεν δε και αύθις διότι όμοία έργασία έγένετο κατ' τό έτος 1884, καταστατικού του Συλλόγου και ή τρίτη προς συλλογήν και ταξιδέτησιν των χειρογράφων του άειμνήγην και ταξιδέτησιν των χειρογράφων του άειμνήγην του Ηροκλέους Βασιάδου, άποτελεσθεΐσα εκ του προεδρου του Συλλόγου κ. Άν. Χρηστίδου και των κ. κ. Χρ. Χατζηχρήστου, Όδ. Άνδρεάδου, Θ. Χαλκ. κ. Χρ. Πανταζίδου. Ως γνωστόν, ο άοίδιμος άνήρ θανών κατέλιπε πλεόστα χειρόγραφα, πραγματείας, διατριβάς και άλλα άνείκδοτα, εύρεθέντα δε κατ' την γενομένην άπογραφήν της βιβλιοθήκης αυτού. Τά

χειρόγραφα ταῦτα πρόκειται ὑπὸ τῆς εὐρημένης ἐπιτροπῆς νὰ ἐκτασθῶσι καὶ νὰ τακτοποιηθῶσι. Πειροθήμεν δὲ ὅτι ἐπίσης φροντίς γενήσεται περὶ δημοσιεύσεως αὐτῶν. Νομίζομεν δὲ ὅτι τὸ ἀριστον μνημείον τῷ ποσούτων ὑπὲρ τοῦ ἔθνους μογήσαντι ἀνδρὶ ἔσται ἡ ἐκδόσις τῶν ἀπάντων αὐτοῦ, τῶν τε δημοσιευθέντων καὶ μὴ ἐν σειρά τῶν, πρὸς τοῦτο δὲ ἀνὴρ φιλόμουσος προθύμως, ὡς οὐδαμῶς ἀμφιδόλῳ, καταβαλεῖ τὴν ἀπαιτούμενην δαπάνην.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Συλλόγου, ἰατρὸς κύριος Ἄν. Χριστίδης, παραχωρήσας τὴν ἔδραν αὐτοῦ τῷ ἑτέρῳ τῶν ἀντιπροέδρων κ. Χρ. Χατζηκρήστου, ἀναγινώσκει πραγματείαν «περὶ τῆς ἐπιστημονικῆς μεθόδου ἐν τῇ ἀρχαίᾳ καὶ νεωτέρᾳ ἱατρικῇ», καθ' ἣν ἀνεκάλυψε πρῶτον εἰς τὴν μνήμην τῶν ἀκροαμένων ὅσα ἄλλα περὶ τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν φυσικῶν καὶ ἱατρικῶν ἐπιστημῶν διελέξετο. Ἰδίᾳ δὲ ὑπέμνησε τὴν ἐπιστημονικὴν μέθοδον τῆς ἐρεῦνης τῶν ἀρχαίων, ἣν καὶ μέθοδον ἐκ τῶν ὑστέρων ὀνομάζομεν, καθ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν ἐκ τῶν προτέρων, τὴν μόναν ἑγαθὴν καὶ κρατούσαν ἐν ταῖς φυσικαῖς ἐπιστήμαις. Ἔστι δὲ ἡ μέθοδος οὐκ κυρίως Ἰσποκρατικὴ, ἀλλὰ μᾶλλον Ἑλληνικὴ, διότι κατὰ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ τοῦ Ἰσποκράτους πολλὰ αὐτοῦ ἀρχαιότερα ὑπέβη. Ταῦτα προσημιώσαμεν, ἐρωτῆ εὖν ὁ Ἰσποκράτης ἐχρήσατο τῇ μεθόδῳ ταύτῃ ἢ ὑπέκλυψεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν πρὸ αὐτοῦ δογματικῶς περὶ φύσεως ἐν γένει ἀποφαινεμένων, καὶ πρὸς διαλεύκανσιν τῆς ἀπορίας ταύτης προβαίνει εἰς συντομωτάτην ἐκθεσὶν τῶν φυσιολογικῶν καὶ φιλοσοφικῶν ἀρχῶν τῶν πρὸ τοῦ Ἰσποκράτους φυσικῶν φιλοσόφων τῶν παραδεχομένων ἐν τῶν πασάρων στοιχείων: πῦρ, ἕδωρ, ἀήρ καὶ γῆ, ὡς ἀρχὴν τῶν ὄντων καὶ τῶν φαινομένων τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου· εἶτα τὰς περὶ χυμῶν θεωρίας τῆς ἐπ' οὐδεμιᾶς παρατηρήσεως ἢ πείρας βασιζομένης. Ὅτι δὲ ὁ Ἰσποκράτης καὶ ἡ Κυϊκὴ καὶ Κυϊνδία σχολῆ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν φιλοσόφων παρεδέξατο τὴν συνδρομὴν τῶν στοιχείων καὶ τοὺς χυμοὺς, τελευταίους ὅμως συνυπάρχοντας, ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐν ἰσορροπίᾳ ὑγιαίνουν ἐν ἀνισορροπίᾳ δὲ κάμνοντι. Κατὰ τῶν κ. Ἄν. Χριστίδην, ἡ Ἰσποκρατικὴ αὐτὴ ἀρχὴ τῆς φυσιολογικῆς τοῦ ἀνθρώπου ὑπόστασεως δὲν ἐβασίζετο ἐπὶ τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἐνέργειας ὑποστηρικτικῆς ἐπιστημονικῆς μεθόδου, ἣν ἐφήρμοσε μόνον πρὸς ἐξήγησιν τῶν παθολογικῶν φαινομένων γενικῶς, ἐνῆ ἡ Κυϊνδία Σχολῆ εἰδικῶς ἠσχολήθη καὶ εἰς τὴν περιγραφὴν καὶ ἐξήγησιν τῶν φαινομενικῶν ἀσημάτων παθολογικῶν συμπτωμάτων, ὡς ἡ σύγχρονος ἱατρικὴ, προληπτικῶς εἰς τοῦτο ὑπὸ τῆς Κυϊνδίας. Ἡ διαφορὰ αὐτῆ προεκάλυψε τὴν μὴνιν τοῦ Ἰσποκράτους, θεωρήσαντος περιττὴν ὅπως τὴν ἐπὶ τῇ βαθεῖ εἰδικῶν διαφορῶν ὑποδιαίρει τῶν ἀσθενειῶν, εἶτα ἱστορικῶς κατέδειξε: πῶς ἡ ἀτελής ἐφαρμογὴ τῆς ἐπιστημονικῆς μεθόδου ἐγεννησε τὴν Δογματικὴν ἢ Σχολὴν, παραγνωσθεῖσαν ἐπὶ τῶν Ἀλεξανδρινῶν ὑπὸ τῆς Ἐμπειρικῆς τῆς βασιζομένης μόνον ἐπὶ τῆς πείρας: πῶς κατὰ τὸν 17ον διὰ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς κυκλοφορίας τοῦ αἵματος ἐπὶ τοῦ Harvey, κατὰ τὸν 18ον διὰ τῶν τεραστῶν προσόδων τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, προσέλαβεν ἐν τῇ φυσιογνωσίᾳ καὶ τῇ ἱατρικῇ κύριος καθολικὸν

διὰ τῆς πείρας, τοῦ πειρώματος καὶ τῆς παρατηρήσεως.

Μετὰ τὸ τέλος τοῦ ἀναγνώσματος τοῦ κυρίου κ. Χριστίδου ὁ προεδρεύσας κ. Χρ. Χατζηκρήστου ἐξέφησε τὰς εὐχαριστίας τοῦ Συλλόγου τῷ ἀναγνῶντι καὶ διέλυσε τὴν συνεδρίαν.

Ἡ ΚΟΣΜΟΠΟΛΙΣ

τῷ Paul Bourget.

Ὁ ἀναγνώστης ἐκ τῆς ὁλίγης περὶ τούτων φροντιζῶν, λέγει καθ' ἑαυτόν: «Ὅτε ἄλλοτε μανθάνω τί σημαίνει κοσμοπολίτης. Ἐν γὰρ τῷ παρόντι ἴδωμεν τὸ συμπύλημα τῶν διαφόρων τούτων γενῶν ἐν κλεισμένῳ δοχεῖῳ. Ἰδῶμεν οὐκ ἴσως τὴν Κοσμοπολίαν, ἀλλὰ τὸν Μικροκοσμὸν».

Καὶ διαδέχεται τῷ ὄντι τὸν μικροκοσμὸν ἐν τοῖς ἀναπαραστατικαῖς τούτοις τίσις, ὧν τινὲς μὲν φαίνονται μοι ὄντες ἀκριδέστατοι, ἄλλοι δὲ ἀμφιδιτιμῆσι πως.

Ὁ Γερμανοὶδρανζῆτις φαίνεται μοι καλῶς περιγραφόμενος, μετὰ τῆς ἐπιφιλίας ὅτι κάλλιστα ἰδύνατο νὰ ἦ καὶ Γαλλοὶδρανζῆτις — ἐπίσης καὶ Γερμανὸς ἔτι, Γάλλος ἢ Ἰταλὸς χωρὶς νὰ ἦ Ἰσραηλιτὴς. Ἔστιν ὁ ἀνθρώπος τῶν χωριῶν, περιτριμμένος θαυμασίως διὰ προσόντων συντελούμενων ὅπως κερδαίνῃ κτήματα, χρησιμοποιοῦν δὲ, κότερος γενόμενος αὐτῶν, τὴν δύναμιν ταύτην ὑπὲρ τοῦ περιήραντος καὶ τῶν ματαιοδοξῶν αὐτοῦ. Ἡ παράστασις δὲ τῆς εἰκότος ταύτης ἐστὶν ζῆλον ἐπιτυχίης, ἄνευ χάσματός τινος, μετὰ πολλῆς δὲ διαγνώσεως. Κατ' ἐμὴν γνώμην, ἐστὶ τὸ κάλλιστον καὶ μᾶλλον ἐπιτυχὲς μέρος ὅλου τοῦ ἔργου. Μία δὲ αὐτῆς σελίς, καθ' ἣν ὁ ἡμέτερος τραπεζίτης ἐξηγεῖται πρὸς τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τίνος ἕνεκα πρωτιμῆ καθολικῶν γάμων, ἐστὶν ἀριστοῦργημα.

Ἡ Ἀγγλίς, μετὰ τοῦ τετραγωνιστοῦ αὐτῆς πάγωνος, μετὰ τῆς ὀλίγης βραχυίας ρινθῆς αὐτῆς, τοῦ ἐπιβόου μετώπου καὶ τοῦ ἀστράπτοντος ὀφθαλμοῦ καὶ τὴν ἰσχυρὰν καὶ ἐναργῆ αὐτῆς θέλησιν, τὴν ἀκραίφνῃ εἰς τὸ καθῆκον ἀφοσίωσιν, ἐστὶν ἐπίσης καλὴ, καὶ μᾶλλον ἑθνικὴ, διακρινόμενη μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐπὶ ἀκριβέσι χαρακτῆρι τῆς ψυχῆς.

Ἡ Ἑνετῆ. . . ὁ θεὸς μου, ἡ Ἑνετὴ ἐστὶν Μιλανέζα τοῦ Stenhal. Οὐδαμῶς δύναμαι νὰ παράχω τῷ ἀναγνώστῃ πλεονασμὸν λεπτομερειῶν οὐδὲ νὰ εἶπω τί κυρίως ἐστὶ Μιλανέζα τοῦ Stenhal, ἀλλὰ εὐχερῶς θὰ με ἐννοήσῃ οὕτως μανθάνων ὅτι ἡ Γαλλία πᾶσα βρῖθει γυναικῶν, ἔχουσῶν τὴν χαρακτῆρα Μιλανέζης τῆςδε. Ὁ χαρακτῆρ οὗτος κυρίως δὲν ἀντιπροσωπεύει ἑθνικότητα, ἀλλὰ ἰδιοσυγκρασίαν, ἡμᾶλλον ἠλακίαν. . . Πολλὰί γυναικὸς, διατρέχουσαι τὸν τριακιστῶν πέμπτον ἢ τεσσαράκιστον ἔτος ἔχουσι τὴν χαρακτῆρα τοῦτον. . . Μὲ ἐννοήσατε ἀκριβῶς.

Ὁ Ἀμερικανὸς ἐξέπληξέ με ὀλίγον. Εἶνε κτήνος χάριεν, σταθερὸν, ἀναπόθετον ὅπως ὀλοκλήρος ἢ Ἄ-

*) Ἰδε ἀριθ. 12, σελ. 228—250.

μερικῇ. Ὁ συγγραφεὺς προστίθει καὶ τὴν λέξιν «ἰσχυρογνώμων», τοῦθ' ὑπερ παρέχει μὲν τῷ ὄντι χαρακτῆρισμὸν Ἀμερικανοῦ, ἀλλ' ὁ ἄσρος αὐτοῦ Maitland, ὅστις εἶναι ἀνὴρ φιλόδοξος καὶ γάδουμος, ὅστις ἀγεται καὶ φέρεται χωρὶς καθ' ὅσον τὴν μυθολογίαν νὰ παράχω θεῖγμα τῆς θελήσεως αὐτοῦ, ἀφήσεται τοῦ χαρακτῆρος τούτου.

Ὁ Πολωνὸς ἐστὶν ζῆλον περιέργος. Ἐμὲν ἐξαιρουμένων πρὸς τὸν εἰκαμπτον, ἐπιδέξιον καὶ πονηρὸν Σλάβον. Ἰδοὺ ὅ,τι κλαδικόν. Ἄλλ' ὁ κ. Bourget παρέσχεν ἡμῖν τὴν εἰκόνα τοῦ Πολωνοῦ ὅπως διάφορον. Ὁ Πολωνὸς αὐτοῦ ἐστὶν ἀείποτε βλάξ καὶ ἐξυμνησμένος. Οὕτως ἐκμαίνεται ὡς καταγιγῆς. Φοβεύει τοὺς πάντας, ἐξαιρέσει ἐκείνων, οὗς ἐπιθυμῆ χάριν ἑαυτοῦ, διανέμει καὶ δέχεται κυροβολισμοὺς δίκην θρογκῆς. Ἔστι τύπος ἀνθρώπου κτηνώδους καὶ ὀργιστικοῦ. Τοιοῦτοι ὑπάρχουσι πολλοὶ ἐν Πολωνίᾳ, ἀλλὰ καὶ πανταχοῦ ἐπ' ὀλίγον ὁ χαρακτῆρ οὗτος φέρεται.

Οἱ Νέγροι, διότι φέρονται καὶ Νέγροι, ἔχουσι νεγρικὸν χαρακτῆρα. Φέρονται δύο εἶδη Νέγρων, τὸ μὲν ἐστὶν ἀφοσιωμένον, λεπτὸν καὶ ἱπποτικόν, τὸ δὲ ἄλλο μοχθηρὸν, ἐκδικητικόν, φρικαλέως δὲ ἄπιστον. Ἰδοὺ ὁ χαρακτῆρ τοῦ Νέγρου. — Ὁ συγγραφεὺς ἐξηγεῖται ἡμῖν τὸδε ὅτι ὁ Νέγρος ἐστὶν ἄλλοτε μὲν ἀφαιωμένος μέχρι θανάτου, ἄλλοτε δὲ σκληρότατος, ψυχρὸς ἄρα καὶ πονηρὸς. Καλῶς οὕτως ὁμοιάζει ὀλίγον πρὸς τοὺς ἄλλους.

Οἱ Γάλλοι ἔχουσι τὸν γαλλικὸν χαρακτῆρα. Ὁ μὲν ἐστὶν ἀπὸ τῆς ἠπιότητος, φέρων ἐν πάσαις ταῖς ἀρχαῖς αὐτοῦ τὴν ζέσιν ὀρθοκωντικῶν αἰσθημάτων. Ὁ δὲ ἐστὶν ἀπολίτως ἀπεικτικός, ἐραστὴς τῆς τέχνης, καὶ τῆς οὐσίας, ἀλλ' ἁσταθῆς καὶ ἀμφίβλος ἐν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ. Ἰδοὺ ὁ γαλλικὸς χαρακτῆρ. — Ὁ συγγραφεὺς πληροφωρεῖ ἡμᾶς ὅτι ὑπάρχουσι καὶ Γάλλοι ἔχοντες ὅπως ἀσέβητον χαρακτῆρα.

Ἦναι δὲ ταῦτα τείνουσι νὰ ἀποδείξωσι ὄντως ὅτι περιττὸν θὰ ἴτο νὰ παρουσιάσῃ τὰ διάφορα ταῦτα πρόσωπα, ὅπως ἀντιπροσωπεύωσι τοὺς τύπους τῶν διαφόρων ψυχῶν. Εἰσὶ χαρακτῆρες ἀνθρώπων, πάντες δὲ θὰ ἰδύνατο νὰ ἀνίκωσιν εἰς τὴν αὐτὴν ἑθνικότητα. Τὸ μισθιστόρημα μόνον τὸν τίτλον αὐτοῦ θὰ ἔχανεν.

Ἰδοὺ λοιπὸν καὶ ἕτερον τι ὑπερ ὅπως ἀδιάφορον ἡμῖν ἐστὶν, οὐκ οὕτως ἔχει: Τῶν χαρακτῆρων αὐτῶν καθ' ἑαυτῶν ἀλλοθῶν ὄντων καὶ τῶν πράξεων αὐτῶν συμφῶν τῶν χαρακτῆρων, ἀδιάφορον ὅπως ἡμῖν ἐάν ὁ συγγραφεὺς, πρὸς ἴδιαν εὐχαρίστησιν, ἀπεικόνισεν αὐτούς Ἀμερικανούς, Σλαύους ἢ Σίνας. Ἄλυσθε ὅτι ἐκείνος ἡμῖν ἐν τούτῳ, ἡμεῖς ὅμως θὰ προσλαθῶμεν κατὰ τὸ ἐνὸν ἥττον νὰ ἐμμενῶμεν ἐν αὐτῷ.

Οἱ χαρακτῆρες τῆς Κοσμοπολίως κέκτανται ἀλλοθῆς, ἐμβριθεῶς μελέτης, καὶ στερεῶς πεποιθῆσεως ἐν τῇ ἀναπτύξει αὐτῶν. Ἦναι τὰ πρόσωπα ταῦτα λέγουσι καὶ πράττουσι πᾶν ὅ,τι ὀφείλουσι νὰ λέγωσι καὶ νὰ πράττωσι, γνωσθέντων ἀπαξ τῆς ἰδιοσυγκρασίας καὶ τῆς κρᾶσεως αὐτῶν. Ἐπὶ τὴν ἐποψὴν ταύτην εὐχρηται μάλιστα καὶ θαυμασταὶ λεπτομερεῖαι. Παραδείγματός χάριν ὁ γενναῖος γάλλος στρατιώτης τοῦ Castelhardt καὶ τοῦ Pelay, καθολικὸς μέχρι θανάτου, ἐστὶ χαρακτῆρ θαυμασίως ἐξεικονισθεὶς ὑπὸ τοῦ κ. Bourget περι-

ποιῶν τὴν αὐτῶν. Ἐρχομένου τινὸς ὕπως προσκαλέσθαι αὐτὸν πρὸς τινὰ μονομαχίαν, ἀποδέχεται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς μίσητος, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὄρω νὰ συνδιαλλάξῃ τοὺς ἀντιπάλους, ἀπέναντι δὲ ἑτέρου μάρτυρος, καὶ τούτου ζῆλον συνδιαλλακτικῶν, ἀλλὰ μὴ δυναμένου νὰ αὐθανθῆ τὰ πράγματα, τοσοῦτω παραβλάπτει τὴν φερόν τῶν πραγμάτων διὰ τῶν ἀποτόμων τρόπων καὶ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, ὅσα ἐπὶ τέλους αὐτὸς οὗτος κατορθοί ἴνα ἡ μονομαχία ἀποβῆ ἀναπόφευκτος. Τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο ἐκτυλίσσεται καὶ φέρεται εἰς πέρας μετὰ τέχνης ἀλκῶς θαυμασίας. Ἔστιν ἐξ ἐκείνων τῶν μερῶν, περὶ ὧν ἐπιούσῃν λόγον ἐν τῷ προλόγῳ, ἐπ' ὧν πολλὰκις ἐπανέρχεται τις καὶ ὑπερ πολλὰκις ἀναγινώσκει καὶ οὐκ ἄπαξ μόνον.

Ὁ ἕτερος γαλάτης ὁσαύτως οὐδαμῶς ἐστὶν ἀδιάφορος, καλῶς ἐτασθεὶς, καίπερ ἀνίκων μερῶν ἀπειροστημῶν, ἀδῆα τῷ θεῷ, τῆς γαλλικῆς ψυχῆς, ἣν ἐπ' οὐδενὶ ἐκπροσωπεῖ. Οὕτως ἐστὶ ὁ ψυχολόγος μυθιστοριογράφος, ὁ ἐρασιτέχνης τις ἡμετέρας ἐποχῆς, ὁ Stenhal τοῦ 1893, περιέργος, πολυπράγμων, φίλος τῶν ψυχικῶν ἀπολαύσεων, συλλογεὺς τῶν ἡλιαριῶν, τῶν λεγομένων παρ' αὐτοῦ μελετῶν τῶν ἠδῶν, τέλος φηρουρὸς τῶν ψυχῶν. Διεπλάσθη κοσμοπολίτης ἐπὶ τοῦτο. Αἱ μικραὶ πόλεις, ἐξ ὧν καὶ οἱ Παριῖσιοι, οὐδαμῶς ἐπαρκεῖς εἶναι αὐτῷ. Εἰσχωρεῖ εἰς τὸν κόσμον τόνδε τὸν ἀγγλο-ἀμερικο-ἰταλο-σλάβικόν, ὅπως μυηθῆ εἰς πάντα καὶ τὰ ἐλάχιστα μυστήρια, συγγράψῃ δὲ μυθιστορίαν. Πρὸ αὐτοῦ ὑπὸ ἀσπύτου καταλαμβάνεται τις φέβου. Δέχονται ὅμως αὐτὸν πανταχοῦ, ἐπειπερ ἐστὶ διάσημος, ἢ δὲ διασημότης ἐστὶ φυσικῶς κοσμοπολίτης.

Ὁ Bourget σκληρότατος ἐστὶ πρὸς τὸν κύριον τοῦτον, ἀναλύει ἐν τούτοις αὐτὸν μετὰ πολλῆς τῆς ἀκριβείας καὶ λεπτότητος. Τὸ ἀκατάληκτον τῷ ὄντι ἐστὶν ὅτι ὁ γενναῖος οὗτος στρατιώτης τρέφει τόσῳ τρυφερὰν ἀγάπην πρὸς τὸν ἐπικίνδυνον τούτον ἐπιθεωρητὴν τοῦ κόσμου τῶν δύο ἡμισφαιρίων. Ἐκ πάντων τῶν ἀνθρώπων, οὗς ὁ κ. δὲ Monfaucon ἀπεχθάνεται μόνον τὸν μικρὸν Dorsenne, ἀγαπᾷ ὑπερβαλλόντως. Αὐτὸν μόνον ὑποφέρει, πιθανῶς τοῦτο ἐστὶ ἀποτέλεσμα τοῦ νόμου τῶν ἀντιθέσεων.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν Πολωνόν, οὗτος ἐστὶ λογικὸς, ἐάν δὲ περιπίπτει εἰς παραλογισμούς, τοῦτο πληρόστατα συμφωνεῖ τῷ χαρακτῆρι αὐτοῦ, ὃν περιγράφει ἡμῖν ὁ συγγραφεὺς ἀπὸ τῶν πρώτων σελίδων. Ἀλλὰ δύναται τις κάλλιστα νὰ ἦ λογικὸς καὶ ἀπιότων ἀρχῶν, ὁ δὲ Gorka συνδυάζει ἀμφοτέρω. Αὐσχερὲς τὸ εἶναι τινὰ ἀήθονα καὶ διὰ μέγρη ψυχῇ ὀλοκλήρου τοῦ μυθιστορήματος, τοῦτου ἕνεκα οὕτως ἐστὶν ὁ καθιστῶν τὸ μυθιστόρημα, τὸ τούτον ὠραῖον ἐν ταῖς λεπτομερειῶν αὐτοῦ, παράδοξον ἐν τῷ συνόλω. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο, ὀφείλω νὰ ἐξιστορήσω ἡμῖν καὶ τὸν μῦθον, ἰδοὺ δὲ αὐτός.

Ὁ Γκόρκας ἐνυμνήθη Ἀγγλίδα ἀγνὴν καὶ ἐνάρετον καθ' ὀλοκλήριαν, ἀλλ' ἠπάτησεν αὐτὴν μετὰ τινος Ἑνετῆς τῆς κομισσῆς Στένο. Ἡ κόμισσα αὐτῆ, γυνὴ τεσσαράκοντα ἐτῶν, μίτηρ ὠραιότητος κόρης, κατὰ τὴν διάρκειαν ταξιδίου εἰς Πολωνίαν ἠρώσθη ἑτέρου τινός, τοῦ Ἀμερικανοῦ Maitland. Οὗτος ἔχει γυναῖκα κρεωλὴν καὶ γυναικὰδεσφῶν ἐπίσης μεγάλας

των Florent. Ίδου τὰ κύρια πρόσωπα, πρὸς δὲ καὶ δύο Γάλλοι, ὁ γηραιὸς στρατιωτικὸς Monfaucon καὶ νεαρὸς ψυχολόγος Dorsenne.

Ὁ Γκόρκας ἐπανακρίπται ἐκ τῆς Βαρσοβίας, καθόσον ἀνώνυμοι ἐπιστολαὶ ἀνήγγειλον αὐτῷ τοῦς ἔρωτας τοῦ Μαιτλάν μετὰ τῆς κομίσσης Στένο. Μόλις ἐπανακρίψας ἐπιπίπτει κατὰ . . . τοῦ Dorsenne. Διαπύ κατὰ τοῦ Dorsenne; Διὰ τὴν μάθησιν αὐτοῦ ἐάν ἢ κ. Στένο ἀνταγαγῆ τὸν Μαιτλάν. «Οὐδὲν γνωρίζω, ἀπαντᾷ ὁ Dorsenne. Παραδόξον πρᾶγμα! — Ὅρκισθητέ μοι ὅτι οὐδὲν γνωρίζετε. — Ὅρκίζομαι. — ἔχει κάλως, ὑπάγω λοιπὸν νὰ καταδικασθῶ αὐτοῦς!

Νῆ τὸν Δία, ἐντεῦθεν ἔπρεπε ν' ἀρχίσωμεν. Ἄλλως ἔρωτῶν τινὰ τοιαῦτα πράγματα, ἅπερ οὐδέως ἐνδιαφέρουσιν αὐτὸν ταῦτὸν τὸ ἰδεῖν αὐτὸν εἰς τὴν ἐπισημίαν χάριν τῆς ἰδίας εὐχαριστίας. Τοῦτο οὐδαμῶς ψευδὸν.

Τῆ ἐπαύριον ὁ Γκόρκας κατασκοπεύει, θέλει νὰ ἐκδύσῃ τὴν θύραν τοῦ Μαιτλάν, διὰ νὰ καταλάβῃ ἐξ ἀπορήτου τοὺς ἐρωμένους καὶ πίπτει κατὰ . . . τοῦ φλοράν, τοῦ γυναικαδέλφου τοῦ Μαιτλάν καὶ προσκαλεῖ αὐτὸν εἰς μονομαχίαν. Πόσον παράδοξος εἶνε αὐτὸς ὁ Γκόρκας! Μίσει πάντα ἄνθρωπον, ὅστις δὲν ἀποτελεῖ τὸ ἐγὼ του, καὶ ζητεῖ ἀφορμὴν νὰ διαπληκτισθῆ πρὸς αὐτόν. φονεῖται τότε διὰ μιᾶς σφαίρας τὸν φλοράν καὶ ἀπαλασσομένους αὐτοῦ πίπτει κατὰ τοῦ . . . Δορσέν. Ναι, κατὰ τοῦ Δορσέν ἐνεκα τοῦ ψευδοῦς λόγου τιμῆς, ὃν ἔδωκεν αὐτῷ. Καὶ ἐν τούτοις ἦν πασιφανέστατον ὅτι ὁ λόγος ἐκείνος τῆς τιμῆς ἦν ψευδής. Ὁ Δορσέν οὐκ ἔλεγεν αὐτῷ πιθανός. «Ναι, φίλε μου, οὐκ ἀπατᾷ, ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει οὐκ ἦτο ὁ ἔσχατος τῶν ἀνθρώπων. Ἄλλ' ὅχι, ὁ Γκόρκας ὠρκίσθη νὰ καταδικάσῃ πάντας ὅσοι οὐδὲν ἔπραξαν κατ' αὐτοῦ καὶ νὰ δευασθῆ μόνον τὸν κλέψαντα αὐτόν. Παράδοξος οὐτὸς ὁ Γκόρκας. Ἐν τούτοις ὁ Δορσέν ἔθραυσε ἓνα βραχίονα αὐτοῦ, αὐτὴ δὲ ὑπέμειν ἡ καλλιτέρα ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ πράξις. Διὰ τῶν δύο ὁμοῦ τούτων μονομαχιῶν τὰ πράγματα διετυχευμένησαν ἀνά τὸν κόσμον. Αἱ ἀνώνυμοι ἐπιστολαὶ προήρχοντο ἐκ τῆς κυρίας Μαιτλάν, τῆς μητρός, τῆς ἀδελφῆς τοῦ φλοράν, τοῦ ἐπίσης κρωλοῦ. Αὕτη ἐπιστήμαξι τὸ σκότιον αὐτῆς ἔργον, δεκνύουσα εἰς τὴν δεσποινίδα Στένο τὴν μητέρα αὐτῆς ἐν ταῖς ἀγκάλας τοῦ Μαιτλάν. Ἡ νεαρά καὶ χαριστάτη κόρη ἀποθνήσκει ἐνεκα τούτου, ὁ δὲ Γκόρκας ἀναγκάζεται νὰ χωρισθῆ φιλικῶς τοῦλάχιστον τὰς συζύγου αὐτοῦ, ὁ Δορσέν, ὅστις ἠγάπη τὴν δεσποινίδα Στένο, ὅσον δύναται νὰ ἀγαπήσῃ ἄνθρωπος, καταλαμβάνεται ὑπὸ μελαγχολίας καὶ ἐπιστρέφει εἰς Ραζλίαν, ὅπως συντάξῃ ἐκ πάντων τούτων μυθιστορίαν, καὶ τοιοῦτοτρόπως ὁ μικρὸς κοσμοπολιτικὸς κόσμος διασπείρεται. Ἀπομένουσι μόνον οἱ δύο ἀδυναίσθητοι, ὁ Μαιτλάν καὶ ἡ Στένο, ἐν τῇ πίσχῃ ἀπολαύσει τῶν ἀτιμηρητῶν κακοσυνημίτων αὐτῶν. Πρὸς τούτοις ἀπομένει ἐπίσης καὶ ἡ κ. Μαιτλάν, δύναται δὲ νὰ προσκαλέσῃ τις ὅτι ἀφ' οὗ ἐβόνησε τὴν θυγατέρα, οὐ φονεῖται βεβαίως καὶ τὴν μητέρα. Τὸ μυθιστόρημα ἄρα δὲν ἐπερατώθη ἐξ ὀλοκλήρου.

Ἰβλέπει τις ἐκ τούτου, ὅτι λίαν παράδοξόν ἐστίν, ὅτι τὰ πάντα διοργανοῦσι, κινοῦσι, καὶ ὀλοῦσιν

ἐν αὐτῷ δύο φρενοβλαβεῖς, ἡ μονομανίς καὶ φιλέκδικος μαῦρη, ὁ παράφορος Γκόρκας, οὐδεμίαν διατηρῶν ἀλλοιουσίαν οὔτε ἰδεῶν οὔτε πάθους. Ἐκ τούτων ἔπεται οὐκ ὅτι ἐν τῇ ἱστορίᾳ δὲν ὑπάρχει ἕκτος πραγματικότητος, διότι ποσάκις τὰ ἀνθρώπινα γεγονότα ἔχουσιν ὡς πρωτίστους ὑποκινητὰς ἄνδρας μὴ ἔχοντας τὸ λογικὸν ἐν τάξει· ἀλλ' ὅτι πάντα ταῦτα φαίνονται γινόμενα ὡσεὶ ἐκ τύχης, ὡς ἐξ ἀπροόπτου, ὅπερ δύναται νὰ συγχορηθῆ καὶ ὡς οὐδαμῶς ἀναμενόμενα, ὅπερ εἶναι σοδαρότατον. Ἄπαντα ταῦτα συνεβάδιζαν οὕτως ἐν πλήρει ἀρμονίᾳ. Ἦτο δυνατόν νὰ συμβῶσιν ἄλλως, κατὰ τὰ στοιχειώδη μαθήματα τῆς πείρας, ἰδύνατο νὰ ὑμῖνῶσιν ὅμοια κατὰ τὸν ἐναντίον τρόπον.

Τοῦτο ὑπερβαλλόντως παρενοχλεῖ τὸν ἀναγνώστην. Οὐδέποτε λέγω: «Τοῦτο ψευδὸς ἐστίν». Οὐδὲν ὑπάρχει τὸ ψευδές. Ἄλλὰ συνήθως λέγω: «Τοῦτο δὲν φαίνεται ἐν ἀληθείᾳ» δηλαδὴ αἱ πιθανότητες, καθὼς τοῦλάχιστον τοῦ πρᾶγματος ἐκείνου ἀντιλαμβάνεται ὁ ἀνθρώπινος νοῦς, ἀπῆλθον ἄλλην τοῦ μυθιστορηματος λύσιν. Τὸ αὐτὸ λέγω καὶ περὶ τῆς μυθιστορίας, τῆς διαδικαστικότητος ἄλλως τε. Ἦτις ἀποκαλεῖται Κοσμολογία.

Ἦσθι διασκεδαστικά. Πᾶσαι αὐταὶ αἱ θαναταὶ, αἵτινες ἐκτυλιθίσονται τόσῃ προτοτύπῳ, κεχωρισμένως λαμβανόμεναι εἰσὶν ἐξαιρεταί. Τὰ πρὸ τῆς μονομαχίας εἰσὶν ἀπλά, τραγῶν ἀποτελοῦνται δείγματα ἀριστείας περὶ τὴν ἄθικὴν παρατήρησιν. Ὁ θάνατος τῆς νεαρῆς θυγατρὸς τῆς κομίσσης Στένο βαθεῶς συγκινεῖ ἐν τῇ σοφῇ σοδαρότητι μὲθ' ἧς περιγράφεται καὶ περιγράφεται.

Τὶ δὲ νὰ εἰπωμεν περὶ τῶν ἐπιστοδιακῶν προσάπων, ἦτοι τοῦ γέροντος γαριβαλδινῶν βιβλιολάων, τῶν δύο κεχωρισμένων Ρωμαίων, ἀνδρομετῶν τοῦ Gil-Blas, μαρτύρων τοῦ Γκόρκας, τοῦ Δουαθιντοῦ τοῦ γερμοῦ ἐστιατορίου καὶ ἄλλων ἔτι, ἐκαστὸς ὅμοιος ἀλλοθῶν καὶ διασκεδαστικῶν παικτῶν χαρακτήρων; Ὅχι, οὐκ ἐστὶ βιβλίον πληκτικὸν ἢ Κοσμολογία· ἐστὶ βιβλίον ἄξιον ἀναγνώσεως. Ἐγγρῆσθι διὰ κριτικῆς σοφίης καὶ διεξίτης μάλλιν ἢ ἰσχυρῆς. Ἡ πλοκή ἐστὶν ἀθηνεῖς, ἀλλ' ἡ ἐξελικτικὴ τῶν λεπτομερειῶν εἶναι λαμπρά. Ὑμῖν τὰ ἀνάκτορα ἐκεῖνα, τὰ κωκῶς ἀνεμυρολογημένα, τῶν ἰσίων ὁ ὀδύγος ἐξίγει ἡμῖν τὸ ἄσφαλόν. Τότε αὖ, ἀτέλλεις εἰς κόρυκα τὸν ὀδύγον καὶ ὑποδέχου εἰς αὐτὸν νὰ ἐπανεέλθῃ τὴν ἐπιστολίαν, ἥπως ἀποθαυμάσῃς ἀριστοφυγίματα καὶ τινὰς μικρὰς γωνίας πρὸ τῶν ὀσίων ὁ ὀδύγος ἀνετέλλει νὰ διεξίτης τροχίδην. Ἐνεκα τούτου, ὅτι ἐπανεέλθῃ πάλιν ὅπως ἀναφέρω ἑκατοντάδα, τοῦλάχιστον οελίδων τῆς Κοσμολογίας, τῆδε κἀκεῖσε κατακαρμένων, ἀλλ' ἀριστοφυγιμάτων. Ἐπὶ τέλους ὅσον καὶ ἀνέφαλλον ἀσφατῆς ἐν τῇ περὶ τοῦ βιβλίου τούτου κριτικῇ μου, ὁμολογῶ ὅτι εἶναι βιβλίον ἐξ ἐκείνων, ἅπερ σπανίως τις ἀναγινώσκει.

EMILE FAGUET.

(Κατὰ μετέφρασιν ἐκ τοῦ γαλλικοῦ).

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Αἱ ἐφημερίδες ἀνέγραψαν ἐσχάτως ἐν ταῖς στήλαις αὐτῶν τὸ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς παιδείας κ. Κοσσανάκου, ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ διδασκτικῶν βιβλίων, μετὰ τῆς συνοδουσίας αὐτῷ ἐκθέσεως.

Ἀπέχοντος ἀπὸ πάσης κριτικῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου, τούτου, ὅπερ ἐσχάτως ἐγένετο νόμος τοῦ κράτους, ἀναγράφωμεν ἐνταῦθα ἀπλῶς ἐκεῖνα τῶν μερῶν τοῦ νομοσχεδίου καὶ τῆς ἐκθέσεως, δι' ὧν καταδεικνύνται ἡ ἀναγκαιότης, ἡ χρησιμότης καὶ τὸ ἐπιγὼν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ διὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου εἰσηγουμένου νόμου. Ὡς ἡ ἐκθεσις ἡμετέρας ἀναφέρει, καὶ ἡ πείρα ἐδίδαξεν ἡμᾶς, ἐν τῇ συντάξει καλῶν διδασκτικῶν βιβλίων, πολλοὶ μὲν εἶσι κλητοὶ ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί. Ἄλλ' εἰς τὸ κερφάλιον τοῦτο, ἡ ἐπὶ τῶν διδασκτικῶν βιβλίων κρίσις βγαίνει παραλλήλως πρὸς τὴν σὺνταξιν αὐτῶν. Ὅπως ἐν ἐκείνῃ, οὕτω καὶ ἐν ταύτῃ, πολλοὶ μὲν εἶσι κλητοὶ ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί, ὅπερ εἰλημνῶς (καὶ τοῦτο εἶνε τὸ πρωτίστον τῶν προσόντων τῆς ἐν λόγῳ ὑπουργικῆς ἐκθέσεως) ἀνομολογεῖ καὶ ἡ ἐκθεσις αὕτη διὰ τῶν ἐξίς:

«Ἐπειτα δ' ἐνεκα τῆς ἡμετεροῦς διατυπώσεως τοῦ νομοθετήματος (ἡ ἐκθεσις ἀναφέρεται εἰς τοὺς προγενεστέρους περὶ διδασκτικῶν βιβλίων νόμους τοῦ 1882 καὶ τοῦ 1887), οὕτε αἱ τῶν κριτῶν ἐπιτροπαὶ συνεικροτοῦντο εὐστόχως καὶ λυσitelῶς, οὕτε ἐπιτρέπετο εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἰκανὴ ἐξουσία, ἵνα κωνοίξῃ τὰ τῆς ἐκτελέσεως αὐτοῦ κατὰ τὰς ἐκείνουτε περιστατικὰς χρεῖας, ὧν οὐδεμία ἰσως νομοθετικὴ πρόνοια δύναται νὰ προσκοινομηθῇ τὰς πρακτικὰς δυσχερείας, διὰ τὴν ὀλιγότητα τῶν δοκίμων κριτῶν καὶ τὴν στενότητα τῶν παρ' ἡμῖν πραγμάτων καθόλου».

Διότι, εἰλημνῶς ὡς τὸ ὁμολογῶμεν, πολλὰ ἡγέρθησαν καὶ διετυχευμένα παράπονα κατὰ τῆς κριτικῆς τῶν ἐπιτροπῶν, αἵτινες συμφέρονος πρὸς τοὺς προγενεστέρους νόμους ἐκρινον τὰ ὑποβληθέντα εἰς τὸν διαγωνισμὸν ἔργα, παράπονα ἀναφερόμενα οὐκ τοσοῦτον εἰς τὸ ποῖον τινῶν τῶν κριτῶν, ἀλλ' εἰς ἀποθιδωμένον εἰς αὐτοῦς, ἰσως οὐκ ἄδικαιον, προδιάθεσιν πρὸς βραδέουσιν ἄρτιμῶνον ἐκ προτέρων ἔργου. Ἡ περὶ τῆς προδιαθέσεως τῶν κριτῶν ἰδέα αὕτη, βεβαίως δὲν συνετέλεσε πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου τῶν διὰ τοῦ διαγωνισμοῦ προβαλλομένων σκοπῶν, τῆς βραδέουσεως διηλ. τοῦ σχετικῶς κριτικῶν ἔργου, διότι ἀνεστέρησε τὰς ἐπιτροπὰς τῆς κριτικῆς ἐπὶ βιβλίων μὴ ὑποβληθέντων εἰς αὐτάς, ὧν τινὰ δύνατο νὰ ἴδαν καὶ κριτικῶνα τῶν ὑποβληθέντων αὐτῶν.

Ἦδον ὅμως τὰ πράγματα μετεβλήθησαν. Τὸ ὑποβληθὲν καὶ ἐπιψηφισθὲν ὑπὸ τῆς βουλῆς νομοσχέδιον δὲν εἶνε πλέον ἀπλοῦν δοκίμιον, πολλὰς παρουσιάζον τὰς ἐλλείψεις καὶ τὰ συμπαραγορτοῦντα τοῖς δοκιμίοις κενά, ἀλλ' εἶνε ἔργον πείρας καὶ ἐπιστήμης, καὶ ὡς τοιοῦτον εὐφροδύνως χαίρετιζόμενον αὐτό, πεπεισμένοι ἐκ προτέρων ὅτι τοῦτο ὄντως θὰ συνετέλεσθαι πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ὑπ' αὐτοῦ στοχαζόμενου διπλοῦ σκοποῦ, τῆς καθαιρέσεως δηλ. τῆς κλητικῆς, διὰ τῆς βραδέουσεως τοῦ σχετικῶς κριτικῶν

ονος ἔργου, τῆς προαγωγῆς δὲ εἰς ἥδης διδασκτικῶν βιβλίων οὐ μόνον δοκίμων καὶ ὑπερόχων, ἀλλὰ καὶ πολλῶν τῶν μέχρι τοῦδε εὐνοτερόων.

Ἐυχνοῦμεν μόνον νὰ μὴ ἐπιπράσῃ τοὺς μέλλοντας νὰ ὑποβάλωσιν ὑπὸ τὴν κρίσιν τῶν ἐπιτροπῶν τὰ ἔργα αὐτῶν συγγραφεῖς, ὁ σχετικῶς βαρῆς δασμῶς τῶν 15 δραχμῶν κατὰ τυπογραφικὸν φύλλον, οὐκ ἰδίῳ νομίζομεν ὅτι οἱ κριταὶ ἔπρεπε νὰ ἐργασθῶσιν ἄνευ ἀμοιβῆς, ἀλλὰ διότι ὁμολογουμένως βαρεῖα εἶνε ἡ καταβολὴ τοῦ ποσοῦ τούτου καὶ ὑπὸ τῶν συγγραφέων ἐκείνων, ὅτινες, ὑποβληθέντες εἰς τὴν οὐκ εὐκαταφρόνητον ταύτην καταβολὴν καὶ μὴ ἐπιτυχόντες, δὲν θὰ ἔχουσιν ὡς ἀντάλλαγμα τῆς καταβολῆς ταύτης ἢ τὰς αὐστηράς (ἐνίοτε δὲ καὶ ἐξευτελιστικῆς) τῶν κριτῶν ἐπικρίσεις.

Ὅτι δὲ πράγματι διὰ τοῦ ὑποβαλλομένου νομοσχεδίου, αἱ πλεῖσταί, εἰ μὴ πᾶσαι, αἱ ἐλλείψεις καὶ τὰ κενὰ τῶν προγενεστέρων νόμων ἀναπληροῦνται, εὐχερῶς πείθεται τις ἐξετάζων μερικώτερον τὸ ἐν λόγῳ νομοσχέδιον. Οὕτω τὸ ἴον ἄρθρον αὐτοῦ ὀρίζει μὲν πρὸς διδασκαλίαν ἐκάστου μαθήματος ἐν μόνον βιβλίῳ, οὕτως γίνεται χροῖσις ἐφ' ὀλοκλήρου τριετίας μετὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς ἐκθέσεως τῶν ἀγνοοδικῶν καὶ τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ βιβλίου, λήγει δὲ αὕτη μετὰ τὴν ἔγκρισιν τῶν βιβλίων ἐκείνης νέας τριετοῦς περιόδου, προνοεῖ ὅμως καὶ περὶ τῶν βιβλίων ἐκείνων τῶν εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ αὐτοῦ μαθήματος εἰς δύο ἢ πλεοναὶς τάξεις χρησιμευόντων, ὧν ἡ χρῆσις παραταίνεται μέχρι τοῦ τέλους τοῦ μαθήματος, τὰ δὲ νέα ἔγκριθέντα εἰσάγονται, τὸ μὲν πρῶτον ἔτος εἰς τὴν κατωτάτην τάξιν, τὸ δὲ ἀπόμεινον εἰς τὴν ἀμέσως ἀνωτέραν, ἵνα μὴ οἱ μαθηταὶ ἀναγκάζωνται νὰ διδάσκωνται τὸ αὐτὸ μάθημα κατὰ δύο ἐγκεκριμένα βιβλία.

Ὅτι ἡ τελευταία αὕτη διάταξις εἶναι πασιφανὸς ἀρθρῆ, οὐδεὶς σωφρονῶν δύναται ν' ἀμφισβητήσῃ.

Τὸ 2ον ἄρθρον ὀρίζει τὰ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τοῦ τρόπου τῆς συγκροτήσεως τῶν πρὸς κρίσιν τῶν εἰς διδασκαλίαν ὑποβαλλομένων βιβλίων ἐπιτροπῶν. Ἐδύνται δὲ αὐταὶ ἐννέα, ὧν ἡ μὲν πρώτη, πενταμελής, πρὸς κρίσιν τῶν ἀναγνωστικῶν βιβλίων τῶν δημοτικῶν σχολείων, ἡ δευτέρα, τριμελής, πρὸς κρίσιν τῶν ὀρθοκεντικῶν τῆς στοιχειώδους καὶ τῆς μέσης ἐκπαίδευσσεως, ἡ τρίτη, τριμελής, πρὸς κρίσιν τῶν πρὸς διδασκαλίαν τῆς φιλοσοφικῆς προπαιδείας καὶ τῆς παιδαγωγικῆς ἐν τοῖς διδασκαλείοις καὶ τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις τῆς μέσης ἐκπαίδευσσεως χρησιμευόντων βιβλίων, ἡ τετάρτη, πενταμελής, πρὸς κρίσιν τῶν πρὸς διδασκαλίαν τῆς ἑλληνικῆς καὶ τῆς λατινικῆς γλώσσης, ἡ πέμπτη, τριμελής, πρὸς κρίσιν τῶν πρὸς διδασκαλίαν τῆς γαλλικῆς γλώσσης, ἡ ἕκτη, πενταμελής, πρὸς κρίσιν τῶν πρὸς διδασκαλίαν τῆς ἰστορίας καὶ τῆς γεωγραφίας, ἡ ἑβδόμη, πενταμελής, πρὸς κρίσιν τῶν πρὸς διδασκαλίαν τῶν μαθηματικῶν, ἡ ὀγδόη, πενταμελής, πρὸς κρίσιν τῶν πρὸς διδασκαλίαν τῆς φυσικῆς ἱστορίας, τῆς φυσικῆς καὶ τῆς ἡγευτικῆς, καὶ ἡ ἐννάτη, τριμελής, πρὸς κρίσιν τῶν πρὸς διδασκαλίαν τῶν τεχνικῶν μαθημάτων. Ἐν τέλει δὲ σημειοῦται ὅτι οἱ κριταὶ διορίζονται προτάσει

ἀθανάτου Ἀδριανῆς Δεκουβέρρ (Adrienne Lecouvreur) τοῦ Scribe, ἢν αὐτὴς ἐπανελάβεν ἡ Βάρρα ἐν τῇ Πετρούπολει καὶ Βιέννῃ, ἡ διδασκαλία τοῦ Κυρίου τοῦ Σιδουρουργίου (Maitre de Forges) τοῦ Οἰκοῦ, περὶ οὗ καὶ ἐν τοῖς θεατρικοῖς χρο- νικοῖς τοῦ προτέρου ταύχους ἐγένετο λόγος, ἐν οἷς ἡ ἀξία πάσης τιμῆς καὶ ὑποστηρίξεως—καὶ πρέπει νὰ ἐνθαρρύνωνται καὶ ὑποστηρίζωνται οἱ ἀξιοὶ καὶ κο- πιῶντες—καλλιτέχνες δεσποινῆς Βερώνη διέπρεψεν ἀποδείξασα ὅτι ὁ εἰπὼν, ὅτι μελέτη τὸ πᾶν οὐδὲμῶς ἀδικον εἶχε καὶ ὅτι διὰ τῆς ἀντιλήψεως (intelligence), ἡτις ἰδιότις αὐτῇ, καὶ τῆς ἀδιακόπου μελέτης μεγάλᾳ κατορθοῦνται, ἡ διδασκαλία τῶν ἐρ- γῶν τούτων ἀπέδειξεν ὅτι ἡ ἑλληνικὴ σκηνὴ δύναται αὐτῆς ν' ἀναλάβῃ, οὐδὲ ἄλλως τε οὐχὶ κατωτέρα ἀλλὰ καὶ ἐν πολλοῖς ἀνωτέρα ἄλλων ἐθνῶν, ἐπὶ πο- λιτισμῷ ἐπιφανομένων νῦν, ὅτε διήρχοντο τὴν με- ταβατικὴν τῆς διαπλάσεως αὐτῶν ἐποχὴν. ἢν οὐμ- γρον διέβηται τὸ ἡμέτερον ἔθνος. Τοῦτο ἀνεπτύξαμεν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀπὸ τοῦ βήματος τοῦ Ἑλλη- νικοῦ φιλολογικοῦ Συλλόγου καὶ πρὸς ἀπόδειξιν μάλ- λιστα τούτου σειράν ἔβην ἀνεδεξιμάθη διαλέξεων δι' ὧν ἡ ἱστορία τῶν κυριωτάτων θεατρῶν βραχυτάτα ἐκτεθῆσεται. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται ὅπως με- ριμῶσι ὑπὲρ τῆς σκηνῆς πάντες, ὅπως δημιουργοὶ καὶ παρ' ἡμῖν θεατρικὰ κίνησις, ὅπως ἐνδιαφερόνται ὑπὲρ τῆς σκηνῆς αὐτοὶ οἱ ἀπ' αὐτῆς ζῶντες, οἱ ὑ- ποκριταί. Ἀλλὰ περὶ τούτων ἐς ἄλλοτε. Σημειωτέον δὲ, ὅτι ἐπὶ τῶν εὐχάριστον, ὅτι τὰς καλλιτέρας εἰσπρά- ξεις ἔχον τὰ ἀνωτέρω σημειωθέντα δράματα. Τοῦτο δὲ ἀποδεικνύειν ὅτι ἡ ἡμετέρα κοινωνία ἐπιθυμεῖ καὶ θέλει αὐτά.

Ἐν τῇ Γαλλικῇ-Κωμῳδίᾳ καὶ ἐν τῇ δευτέρῃ Γαλλικῇ-Θεατρῷ, τῇ Ὁδῶν, ἐν Παρισίῳ ἐπανελαμ- βάνονται ἀπὸ τῆς οὐ πρὸ πολλοῦ ἐν αὐτοῖς ἐρτα- σθείσης 253^α ἀμφιμετροῦς τῆς γεννήσεως τοῦ ἐπι- φανοῦς γαλάτου τραγικοῦ Ραιίνα δύο τῶν τραγω- διῶν αὐτοῦ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ ἡ Ἀταλία (Athalia), ἐν δὲ τῇ δευτέρῃ ἡ Φαίδρα (Phédre), ἡ μὲν ποιη- θεῖσα, ὡς γνωστόν, τῇ 1671, ἡ δὲ τῇ 1677. Ἐκ τού- τω ἡ μὲν Ἀταλία τὴν ὑπόθεσιν ἔχει ἐκ τῆς Ιω- ρᾶς Γραφίης, τῆς Γοθολίας, ἡ δὲ Φαίδρα ἐκ τῆς ἑλλαν. ἀρχαιότητος. Ἡ Ἀταλία εἶσι τὸ ἀριστόν ἐργον τῆς γαλλικῆς σκηνῆς, ἐρεῖσεται δὲ ἀκριβῶς ἐπὶ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς τέχνης, ἐπὶ τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν τραγωδιῶν, ἢς τὰ κοινὰ ἐμελοποίησεν ὁ Mendelssohn, ὁ καὶ τῆς Ἀντιγόνης νεώτερος με- λοποιός. Ἀλλὰ περὶ τῆς Ἀταλίας σκοποῦμεν ἰδίαν νὰ ἀφιερώσωμεν μελέτην, ἐν ἣ ἐκτενῶς γενήσεται λό- γος καὶ περὶ τῶν κατὰ διαφόρους ἐποχὰς διδασκα- λιῶν αὐτῆς ἀπὸ τῆς τοῦ Ραιίνα. Τὴν δὲ Φαίδραν, ἢν, ὡς γνωστόν, μεταφράσας ἐξέδωκεν ἑλληνιστὶ ὁ Ἰάκωβος Ρίχης Ραγκασίς, ἐδίδαξαν πᾶσαι αἱ μεγά- λαι καλλιτέχνιδες Ἀδριανὴ Δεκουβέρρ, Ραχίλ, Σάρ- ρα Βερνάρδ κτλ.

Ἐν τῇ Γαλλικῇ-Κωμῳδίᾳ ἐπανελαμβάνονται ἀπὸ τοῦ παρελθόντος θέρους ἡ *Froufrou* τῶν κ. Meilhac καὶ Halévy.

ΧΡΟΝΙΚΑ—*Yolande*, τὸ ὄνομα τοῦτο φέρει ἐπὶ κεφαλῆς δράμα μουσικὸν μονόπρακτον, ὅπερ πρὸ μικροῦ ἐξετελέσθη

ἐν τῷ Μελοδράματι τῶν Βρυξελλῶν, συνετέθη δὲ καὶ ἐμε- λοποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Allierie Magnard. Τὸ ἔργον τοῦτο ὅπῃ δραματικὴν ἔποψιν ἐκρέθη ἀναιρὸν τε καὶ μελαγχολικόν, ἐφ' ᾧ καὶ τῆς τῶν κριτικῶν προδτείνειν ὅπως συμπληρωθῆ ἡ ἐπιγραφή τοῦ δράματος οὕτως: Ἰολάνδη ἢ αἰ ἀνία τῆς χηρείας. Ἡ ὑπόθεσις τοῦ δράματος τοιαύτη ἐστίν: ἡ Ἰολάνδη, ἀραία κόμησσα, μόνη ἐν τῇ κοινῇ αὐτῆς, ὠδύρευτο ὅλην τὴν νύκτα μέχρι τῆς πρωίας ἐπὶ τῇ ἀκουσῇ τοῦ ἑαυτῆς συζύγου, οὗ πρὸ πολλοῦ ἀναχωρήσαντος εἰς τὴν σταυροπόρην, μὴ ἐπανελθόντος δὲ μετὰ τῶν ἄλλων σταυροπόρην. Ἐἶτα ἀγγέλλεται ἡ ἀρξίς τοῦ κόμητος· ἀλλὰ τότε ἡ Ἰολάνδη, ὅσα ἐν ταῖς ἀγκάλαις αὐτοῦ, ἀποθνήσκει καὶ οὕτως ἔρχεται ἡ σειρά τοῦ συζύγου νὰ ὀδύρηται. Τέλος, καθ' ἣν στιγμήν ὁ ἀτυχὴς μέλλει νὰ ἀποκτονήσῃ, φαίνεται πρὸς αὐτὸν ἡ Ἰολάνδη, μεταμενομένη εἰς ἀγίαν ὑπισ- χνεῖται δ' αὐτῷ νὰ ἀποκαταστῇ αὐτῆς σὺζυγος αὐτοῦ ἐν τῇ ἐτέρῃ κόσμῳ ἢν συναίη νὰ ζήσῃ ἐπὶ τινι ἔτι χρόνῳ ἐν τῇ κόσμῳ τῷδε ἀποχωρισμένης αὐτῆς. Ὁ κόμης ἀποδέ- χεται τοῦτο, διαθετικῶς ὅτι θὰ ἀπέλθῃ εἰς γροναστήριον, ἀναμείνων νὰ εὐδοκίση ὁ Θεὸς καὶ ἀπαλλάξῃ αὐτὸν τῆς χη- ρείας αὐτοῦ.

Καὶ τοιαύτη ἡ ὑπόθεσις. Καίτοι δὲ ὁ Magnard ὡς δρα- ματοποιὸς κατακρίνεται, ἐπαινεῖται ἥμως ὡς ποιητῆς καὶ μουσικῆς.

Τὸ ἔργον ἐξετελέσθη θαυμασίως.

— Τὸ γερμανικὸν θέατρον τῆς Πράγας ἀνεβίβασεν ἐπὶ τῆς σκηνῆς αὐτοῦ δράμα ἐπιγραφόμενον *Don Carlos*, Πρίγ- κηψ τῆς Ἀστούριαις, μεταφρασθὲν ἐκ τοῦ ἰσπα- νικοῦ πρωτοτύπου τοῦ Diego Ximenes de Enciso ὑπὸ Herroy. Ἡ βραμικὴ καὶ γερμανικὴ κριτικὴ κατεμέμψατο τὸν κ. Herroy ἀπλοῦστα ὅτι ἐφέσθη χρηστῶς τῇ ὀνόματι τοῦ Enciso, αὐτὸς ἢν ὁ μόνος πρῶτος συγγραφεὺς τοῦ δράματος, ὅπερ παρίσταται ὡς ὑπ' αὐτοῦ μεταφρασθὲν. Τὴν μορφήν δὲ ταύτην ἀποκρούει ὁ Herroy ἀπήνησεν ὅτι οὕτως ἀνεκάλυψεν ἐν τῇ αυτοκρατορικῇ τῆς Βιέννης βι- βλιοθήκῃ τὸ ἔργον τοῦ ἀρχαίου ἰσπανοῦ συγγραφέως. Ὁ Enciso ἐστὶ τῶν ἰσπανῶν δραματοποιῶν, ὅστινος τὸ ὄνομα συχνάκις μνημονεῖται ἐν τοῖς περὶ ἰσπανίας συγγραμμάσι τῶν γερμανῶν συγγραφέων. Τὰ δύο δ' αὐτοῦ κυριώτατα ἔρ- γα. *El Principe Don Carlos* καὶ ἡ *Mayor havana de Carlos V*, μεταφράσθησαν εἰς τὴν γερμανικὴν πρὸ τσαρρα- κονταετίας. Ὁ δὲν Κάρολος αὐτοῦ, ἡγετα ἡμίσεως τῇ αὐγενεῖ νειαρῷ πρίγκηπι, ἐν ἀνεβίβασεν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὁ Schiller καὶ ὁ Itales Alfieri, ἐστὶ τὸναντίον τυραννικός, πτωχὸς τῇ πνεύματι καὶ κκεῖς, ὅιος παρίσταται ἐν ὁ δὲν Κάρολος τῆς ἱστορίας.

— Ἡ κυρία Πάττη πρόκειται κατὰ τὸν προσεχῆ μῆνα τρίς νὰ φῶσῃ ἐν τῇ περιλήπτῳ θεατρῷ τῆς Σκάλας τοῦ Με- λάνου, ὅπου θὰ ψάλλῃ τὸν *Barbier*, τὸν *Roméo et Juliette* καὶ τὴν *Lucie*. Ἀπὸ τοῦ θεατροῦ τῆς Σκάλας θὰ ἐπανελθῇ εἰς τὴν Νίκαιαν καὶ ἀπὸ ταύτης διὰ Παρισίων εἰς Λονδίνον.

ΟΔ. ΑΝΑΡΕΑΔΗΣ.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Ἡ καθ' ἑβδὴν τὴν ἐβδομάδα ταύτην διαρκῆς δια- κοπὴ τῶν μετὰ τῆς Δύσεως συγκοινωνιῶν τῆς ἡμε-τέρας πρωτεύουσος, ἀρισούντως τὰ τῆς δημοσιογρα- φίας συμφέροντα βλάψασα ἐλλείψει ἐπιτενῶν εἰδήσεων περὶ τῶν ἐν Ἰσθμῷ γεγονότων, κατ' ἀνάγκην ἐξω- θεῖ ἐκείνην νὰ προσφύγῃ εἰς τὰ τηλεγραφήματα τοῦ πρακτορείου Κωσταντινουπόλεως, ἀπερ, ἀφθονα ἀλ- λοτε καὶ μακροσκελῆ, γλιόχρα ὄλωσ τὴν ἐβδομάδα ταύτην ἀπέβησαν ἔνεκα τοῦ ὅτι ἡ τῶν συγκοινωνιῶν διακοπὴ ἀδύνατον κατέστησε τὸ ἰσχύον πάντοτε σύ-στημα ἀντιγραφῆς ἐκ τῶν βιενναίων καὶ παλαιῶν φύλλων, τῶν παρεχόντων τὴν λουιούλιον τροφήν τῶν διπλῶν τηλεγραφικῶν πρακτορείων τῆς ἡμετέρας πόλεως. Ἐκ τῶν γλιόχρων λοιπὸν τούτων τηλεγρα- φικῶν εἰδήσεων ἐξάγεται ἐν πρώτοις ὅτι τὰ ἐν Γαλ- λίᾳ ἤρξαντο εἰς ὀμαλωτέραν ὁδὸν εἰσερχόμενα καὶ ἀναμεινόμενα τὰς ἀπαιτήσεις προορήσεις τῶν σφοδρῶν τῆς δημοκρατουμένης χώρας πολεμίων, ὧν τὰ μεγα- λόσχημα ὄργανα, τὴν ἐπισύσαν ἐπὶ τῆς ἀνακινήσεως τοῦ ζητήματός τοῦ Παναμά καὶ τῆς εἰς τὰς φυλακὰς τοῦ Μαζῆς καθειρήσεως τῶν κυριωτέρων ἐνόχων, ἀκρι- τοσοῦτον βαιμοῦ τὴν ἀπαισιοδοξίαν αὐτῶν ἐξέδω- σαν, ὥστε ἐνθὺν μὲν ἐν μακροσκελεῶν ἄρθροις πα- ρέστησαν τὴν Γαλλίαν ὡς εὐρισκομένην ἐν ταῖς ἡμέ- ραις τοῦ Μαρτίου καὶ Ροβεσπιέρου καὶ Δαντόν, ἐνθὺν δὲ τὸ νῦν κυβερνητικὸν σύστημα ὡς ὑποχωροῦν πρὸ τῶν ἐνεργειῶν τῶν μνηστήρων τοῦ γαλλικοῦ θρόνου ἢ πρὸ τῶν κινήσεων τῆς δικτατορίας· ἀλλ' οὕτε ἡ τὰς δεξιάς τῆς ἱστορίας τῆς γαλλικῆς ἐπανα- στάσεως ἡμαυρώσασα τρομοκρατία ἐπῆλθεν, οὐ- τε ὑπάρχει τις φόβος μὴ ἀνατείλῃ καὶ αὐτὴ ἡ ? δεξιότης ἢ δικαιοσύνη, ἐπιλαούσα ἀπαξ τοῦ βιγμοῦ αὐτῆς, διεξάγει αὐτὸ μετὰ πολλῆς τῆς συνέσεως καὶ ἱκανοποιεῖ οὕτω τὴν κοινὴν τῆς χώρας γνώμην, οὐδὲν κατὰ τῆς κυβερνήσεως συσσο- δομοῦσαν οὐδὲ διανοουμένην νὰ συνταύτισῃ τὸν ἀγῶνα αὐτῆς μετὰ τῶν ἠξιοσπαστικῶν ἀτοχείων, παρ' οἷς ὑπάρχει πάντοτε ἡ τάσις τοῦ διαταράξαι τὴν ἰσυχίαν τῆς χώρας ἐπὶ ἰδίᾳ ὀφειλῆ καὶ ἐκμε- ταλλεῦσθαι τὰς δυσχερείας αὐτῆς ἐν εὐραῖ μέτρῳ. Ἴδου τὸ πρῶτον ἀποτέλεσμα τῆς διεξαγομένης δικῆς ὑποφώσκει, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἐπισημένου ἀδωτι- κοῦ προδουλεύματος ὑπὲρ τῶν προκατόχων ὑπουργῶν Ρουβιέ, Ἰουλιου Ρύς καὶ λοιπῶν, καὶ παρέχει τὴν ἐλπίδα ὅτι ὡς οὗτοι ἀδῶσι κτηροχθίσονται, ἀπο- δεικνυομένης τῆς μὴ ἐνοχῆς αὐτῶν εἰς τὰς ἐν τῇ ζητήματι τοῦ Παναμά καταχρήσεις, οὕτω τιμωρη- θήσονται οὐστηρῶς καὶ οἱ ὡς ἐνοχοὶ ἀποδειχθῶσα- μενοι, ὅπως πεισθῆ τὸ γαλλικὸν δημόσιον ὅτι πράγ- ματι ἡ Δημοκρατία δὲν δύναται νὰ καταστῇ ὑπεύ-θυνη ἐπὶ τῆς ἀμαρτήματι τούτου ἢ ἐκείνου οὐδὲ νὰ κατακριθῆ ἐπὶ ταῖς προδωπικαῖς ἀδυναμίαις ἰσ- χυρῶν αὐτῆς λειτουργῶν. Ἀλλὰ ἐν τῇ ἀποτελέ-σματι τούτῳ ὑπὸ τὴν ἐποψιν τῶν τῆς Γαλλίας ἐσω- τερικῶν, ἐπέρχεται οὐ μικρὰ ἀντιδράσις καὶ ὑπὸ ἐξωτερικῶν ἐποψιν μετὰ τὰς διαδοιδομένας μάλιστα φήμας περὶ τάσεων τοῦ γερμανοῦ αυτοκράτορος, ὅπως προδουγγίδη τῇ Ρωσίᾳ, τάσεων, αἵτινες ἀρισούντως ὀ-

φῶς νὰ ἐκδηλωθῶσι ἠδυνήθησαν κατὰ τὴν ἐν Βερο- λίνῳ παρουσίαν τοῦ διαδόχου τῆς Ρωσίας, μεγάλου δουκὸς Νικολάου, ἐπὶ τε τοῖς γάμοις, τῆς ἀδελφῆς τοῦ Ἰουλιέζμου Μαργαρίτας καὶ ἐπὶ τῆς γενεθλίου τῆς Α. Μ. τῇ παρελθούσῃ παρασκευῇ. Πολλοὶ λαμβάνον- ται ὑπ' ὄψιν τὴς ἐνδειχθείσης φιλοφρονήσεως τοῦ γερμανικοῦ μονάρχου, δεξιωσαμένου τὸν ρώσον διά- δοχον ἐν συνοδίᾳ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἑρρίκου καὶ τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς αυτοκρατορικῆς οἰκογενείας καὶ συνδυάζοντες ταύτας πρὸς τὰ θρυλούμενα περὶ ἐφεκτικῆς δῆθεν πολιτείας τοῦ τσάρου πρὸς τὴν Γαλ- λίαν ἐπὶ τοῖς ἐκεῖ διαδραματιζομένοις, παρορμηθῆ- σονται ἰσως εἰς τὸ παραστῆσαι ὡς ἐπειρημένην τὴν γαλλογερμανικὴν προσέγγισιν ἐπὶ βλάβῃ τῶν πρὸς τὴν Ρωσίαν. φαίνεται ὅμως ὅτι μεγάλως σφῶλλονται οἱ οὕτω σκοπεύμενοι καὶ ὅτι ὀφείλου μείζονα νὰ δεῖξω- σιν ἐπιφυλακτικότητα ἐν τῇ διατυπώσει τῶν ὑπὸ τοιαύτην ἔνοιαν ἡρονημάτων. Ἡ εἰς Βερολίνον πα- ρουσία τοῦ τσάρου, ἐπερχομένη κατόπιν προσκλή- σεως τοῦ ἀδελφοῦ τῆς νύμφης, γίνεται πρὸς ἐνδειξιν ἀδρότητος καὶ δύναται νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῶν σχέσεων τῶν δύο αυτοκρατορικῶν μόνον αὐτῶν οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν διεθνῶν σχέσεων τῶν ἀνακτοβουλιῶν Βερο- λίνου καὶ Πετρούπολεως· τὰ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος παραδείγματα τῆς ἐν Βερολίνῳ παρουσίας τοῦ τσάρου καὶ τῆς ἐν Βιέννῃ ἐπισήμου ὑποδοχῆς τοῦ διαδό- χου αὐτοῦ οὐδεμίαν ἰσως ἀπολείπουσιν ἀμφιβολίαν περὶ τῆς ἀληθείας ταύτης καὶ τρανώτατη ἀποδει- κνύουσιν ὅτι ἀδύνατος εἶναι ἡ μετατροπὴ τῶν ἐπι- κροτουσῶν νῦν σχέσεων τῶν μεγάλων τῆς Ἑυρώπης δυνάμεων, ἐφόσον μεγάλοι καταβάλλεται ἡρόντις καὶ μέριμνα παρὰ τῶν ἐν Βερολίνῳ ὑπὲρ τῆς διατηρή- σεως τοῦ συμμαχικοῦ αὐτῶν συστήματος. Αὐτὸς οὐ- τε ὁ ἀρχιγραμματεὺς τῆς γερμανικῆς αυτοκρατο-ρίας, λαλῶν ἐν τῇ στρατιωτικῇ ἐπιτροπῇ τοῦ γερμα- νικοῦ κυνοβουλίου, ἐπανειλημμένως ὑπέδειξε τὴν ἀ- νάγκην τῆς ἀστρογερμανικῆς συμμαχίας καὶ ἀτεκμη- ρίωσεν ὅτι ἡ ἀνάγκη αὐτῆ τοσοῦτω μείζων ἀποβαί- νει, ὅση αἱ πολεμικαὶ δυνάμεις Γαλλίας καὶ Ρωσίας ὑπερτεροῦσι τῶν δυνάμεων τῶν τριῶν συμμαχῶν καὶ ἐπιβάλλουσι ταύτας τὸ καθῆκον τοῦ μεριμνῆσαι οὐ μόνον περὶ τῆς συσθίξεως τῶν ὑπαρχόντων δεσμῶν ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς ἀξίσεως τῶν ὑπὸ τὰ ὄπλα ἀν- δρῶν.

Πρὸ τῶν σημαντικωτάτων τούτων διλώσεων, καίπερ διατυπωμένων πρὸς τὸ διευκολύναι τὴν ἐπο- ψήμῳ τοῦ στρατιωτικοῦ νομοσχεδίου, τὸ βρωδικὸν ἀνακτοβούλιον ἠέσται νὰ σκεθῆ δύναται περὶ προδ- εγγίσεως πρὸς τὴν Γερμανίαν καὶ περὶ χαλαρώσεως τῶν σχέσεων αὐτοῦ πρὸς τὴν Γαλλίαν, ἢς ἡ ἐσωτε- ρικὴ κατάσταση ἤρξατο βελτιουμένη καὶ ἀποδά- λουσα τὸν ἀποδοθέντα αὐτῇ σοδαρὸν ἄμα καὶ δεινὸν χαρακτήρα. Τὸναντίον αἱ διλώσεις τοῦ κόμπος ἐπὶ μᾶλλον οὐ πείσασιν τὴν Ρωσίαν νὰ μὴ ἀποστῆ τῆς πρὸς τὴν Γαλλίαν φιλίας, τοῦ μόνου τούτου ἐρείσματος τῆς μεγάλης τοῦ Ἰορρά δυνάμεως ἀπέ- ναντι τοῦ κατ' αὐτῆς δυνασπισμοῦ τῶν δυνάμεων τῆς μέσης Ἑυρώπης· ἄλλως τε δὲ ἐὰν ἐπιήρξατο μι- κρὰ τις χαλαρώσις ἐν ταῖς γαλλορωσικαῖς σχέσεσιν ἢ Γαλλία δὲν οὐ προέβαινε μετὰ τόλμης σημαντι-

ως εις τα παρα τῷ Λόρδῳ Ρόσβερν, ὑπουργῷ τῶν ἐξωτερικῶν τῆς ἀνάσσης, διαθήματα αὐτῆς διὰ τοῦ ἐν Λονδίῳ πρεσβευτοῦ κ. Βάδδινγκτον ἕνεκα τῆς συμφερωντοδικτικῆς ἀποικιακῆς πολιτικῆς ἐν τῇ μαύρῃ ἠπειρῷ, ὅπου ἡ μεγάλη Ἑρετανία πανθῆμους ἀνέλαβεν ὑποχρεώσεις διὰ τῶν διακηρύξεων τοῦ προκατόχου τοῦ κ. Πλάδστωνος. Ἄχρις οὐ λοιπὸν ὑπάρξωσι πράγματα, ἀποδεικνύοντα ὅτι ἡ Γερμανία κατώρθωσε νὰ προσελκύσῃ τὴν Ρωσίαν, ὅτι αὕτη ἀπέστη πως τῆς ἀπὸ τοῦ 1875 πρὸς τὴν Γαλλίαν πολιτικῆς, ἧς τὸ ἐπιστέραςμα εἶναι ἡ ἐν Κροστάνδρ συναδέλφωσις, ἀνάγκη νὰ δευκνύνται οὐχὶ ἀσήμενοι δισταγμοὶ περὶ πρακτικῶν ἀποτελεσμάτων τῶνθερμῶν προπίδεων τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου, ἀναμνησθέντος τῶν πρὸς τὸν πάππον αὐτοῦ καὶ τῶν πατέρα φιλικῶν δεσμῶν τοῦ νῦν Τσάρου καὶ τοῦ ἀειμνήστου Ἀλεξάνδρου τοῦ Β'. Ὡς ἔχουσιν νῦν τὰ ἐνίσχυσις τῶν περὶ διατηρήσεως τῆς εἰρήνης ἐλπιδῶν, καθ' ἃ διαπιστῶται τὸ ὄργανον τοῦ ῥώσου πρίγκιπος Μερτσόσται, ὁ «Πολίτης».

Τοιαῦται ὑπὸ γενικῶν ἐποψῶν ἡ πολιτικὴ κατὰστασις ἐν Ἑβρώπῃ κατὰ τὴν λήξασαν ἑβδομάδα ἐπὶ τῇ βῆσει τῶν γλιόχρων τηλεγραφημάτων τοῦ πρακτορείου Κωνσταντινουπόλεως· ὑπὸ μερικὴν δὲ ἐποψὴν ἔχομεν ἐν μὲν τῇ Γαλλίᾳ τὴν περιφανῆ νίκην τοῦ γαλλικοῦ ὑπουργοῦ ἐν τῷ ζητήματι τῶν μυστικῶν κεφαλαίων, καθ' ἃ ἡ κυβερνήσις ἐξήγησε ψῆφον ἐμπιστοσύνης καὶ ἔλαβεν αὐτὴν ἐν πλειονοψηφίᾳ 221 ψήφων ἐκ 303 ψηφοφορούντων.

Ἐν δὲ τῇ Ἀυστρίᾳ ἡ ἐξομάλισις τοῦ ζητήματος τῆς νομοματικῆς διαφορᾶς ἐξακολουθεῖ ἐμποιοῦσα οὐδὲν ἐντύπων καὶ τὰ κυριώτερα τῶν ὀργάνων τοῦ αὐστροουγγρικοῦ τύπου οὐ παύοντα ἐξαίροντα τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἀρμοδίων ὑπουργῶν. Συνάμα ἡ κυβερνήσις τῆς Βιέννης ἔτιχεν ἱκανοποίησιν ἐν τῷ ζητήματι τοῦ ἐν Παρισίῳ πρεσβευτοῦ αὐτῆς κόμιστος Χόγιος, ὃν ἐνταί τῶν παρισιανῶν ἐφημεριδῶν ἐπεράθησαν νὰ παραστήσωσιν ὡς ἐνοχον εἰς τὸ σκάνδαλον τοῦ Παπαμά, αὐτοῦ τοῦτου τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ τῆς Γαλλίας δηλώσαντος τῷ πρεσβευτῇ τοῦ αὐτοκράτορος Φραγκίσκου Ιωσήφ ὅτι ἡ κυβερνήσις τῆς δημοκρατίας σφόδρα λυπεῖται ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ πολιτικῇ ὀργάνων τινῶν τοῦ γαλλικοῦ τύπου.

Ἐν δὲ τῇ αὐτοκρατορίᾳ τῶν Κοχεντσόλερν τὸ σπουδαιότερον ἴσως γεγονός εἶναι οἱ γάμοι τῆς ἀδελφῆς τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου Μαργαρίτας καὶ αἱ τελεσθεῖσαι ἑορταὶ καὶ πανηγύρεις ἐπὶ τοῖς γενεθλίοις τοῦ αὐτοκράτορος, γεννηθέντος τῇ 15)27 ἰανουαρίου τοῦ 1859' ὡσαύτως ἀρκούσαν σπουδαιότητα κέκτηται καὶ τὸ ζήτημα τῶν ἐργατῶν, καίτοι τὰ πράγματα βαίνουσιν ὁμαλῶς καὶ δὲν προκαλοῦσιν τὰς ἐν Ἀγγλίᾳ διατυπωμένους διαμαρτυρίας τῆς ἐργασίας ἐναντίον τῶν κεφαλαίων.

Ἐν Ἀγγλίᾳ οἱ ὑπουργοὶ τῆς ἀνάσσης προπαρασκευάζονται διὰ τὴν σύνοδον τοῦ κοινοβουλίου, ἀναρχομένου ἐντὸς ἑβδομάδος καὶ προαλεθόνται εἰς μεγάλῃν πάλιν πρὸς τοὺς συντηρητικούς, δυναμένῃ νὰ λάβῃ σφοδρὰς πρὸς διαστάσεις οὐ μόνον ἕνεκα τοῦ ἰρλανδικοῦ ζητήματος, ἀλλὰ καὶ ἕνεκα τῆς ἐν τῇ

βοραιοανατολικῇ Ἀφρικῇ πολιτικῆς, τῆς προκαλεσθῆσῃς τὰ εἰρημένα διαθήματα τοῦ παρὰ τῇ ἀνάσσει πρεσβευτοῦ τῆς Δημοκρατίας.

Ἐν Ρωσίᾳ σημαντικὸν γεγονός εἶναι ἡ παρουσία τοῦ ἐμίρου τῆς Βοικάριας, πρὸς ἃν παρεβήθη καὶ ἀντικὸν δελπινον, παρακαθημένου καὶ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ζεύγους. Ἡ τοῦ ἀσιανῶν τούτου ἡγεμόνος παρουσία ἐν Πετρούπολει δὲν δύναται νὰ ἴναι ἀμφοῖς πολιτικῆς σπουδαιότητος, καθ' ἣν ὄραν τὰ ἐν Ἀθῆναις ζητήματα κινδυνεύουσι νὰ λάβωσι καὶ αὐθις οὐχὶ οὐδέποτε τροπὴν καὶ νὰ προκαλέσωσι νέας δυσχερείας ἐν ταῖς πρὸς τὴν Ἀγγλίαν σχέσεσι τῆς Ρωσίας. Τοῦτο τοσούτῳ μᾶλλον πιθανώτερον φαίνεται ὅσο ὁ ἐμίριος τῆς Ἀθῆνας φαίνεται διατάζων ἐν ταῖς διαπραγματεύσεσιν αὐτοῦ πρὸς τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς Ἰνδουίης κυβερνήσεως, ὅστις ἐμὲλλε νὰ μεταβῇ εἰς Κασόβλην καὶ νὰ συνεννοηθῇ πρὸς ἐκεῖνον περὶ τοῦ ζητήματος τοῦ Παμεῖρου.

Ἐν Βελγίῳ πολὺν προκαλεῖ σάτυγον τὸ ζήτημα τῆς διαδοχῆς τοῦ ὀνόμου, ἀναμνηθῆν ἴσὸς τοῦ βασιλέως ἐπὶ τῇ ἀναθεωρήσει τοῦ συντάγματος. Ἡ Α. Μ. στερουμένη ἄρμενος γόνου, λαμβάνουσα δὲ ὑπὸ ὄψιν ὅτι ἀσθενεῖς τυγχάνει κρᾶσις καὶ ὁ πρίγκιψ Ἀλβέρτος, υἱὸς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ πρίγκιπος τῆς φλανδρίας, ζήτει ὡς δι' ἀποφάσεως τοῦ κοινοβουλίου διαδοχὸς ἀναδοχῆς ἢ γαρβῶς αὐτοῦ, ὁ αὐστριακὸς στρατηγὸς πρίγκιψ φιλιππος τοῦ Σαξοκοβούργου.

Ἐν Βελγίῳ ἡ βουλὴ ἐφίεται ἐν πλήρει ἐργασίᾳ ἐπίκειται δὲ ἡ συζήτησις τῶν εἰς τὸν προϋπολογισμόν ἀρκετιζομένων νομισματικῶν. Τὸ εὐχαιρῶτον εἶναι ὅτι τὰ τοῦ βασιλείου οἰκονομικὰ δὲν προέβλεπον τὸν ἀποδιδόμενον αὐτοῖς χαρακτῆρα οὐδὲ διατελοῦσιν ἐν ταῖς παραμοναῖς προσιδήσεως σοβαρῆς φτώχειας.

Ἐν Σερβίᾳ ἡ ὀθνηλθεῖσα φήμη περὶ συνδιαλλαγῆς Μιλάνου καὶ Ναβαλλίας προκαλεῖ ἀρκούσας ἐντύπων, οἷον ἡ φήμη, ἐπαληθευομένη, δύναται νὰ λυπηθῇ πως τὴν Αὐστρίαν, ἄτε διανοσημένη ὅτι ὁ πρῶτον βασιλεὺς, λαθὼν ἴσ' ὅσον τὴν ὑπὲρ τῆς Ρωσίας τάσιν τῆς πλειονοψηφίας τῆς χώρας, θὰ μετέλθῃ πολιτικῶν διὰφορον ἐκείνης, ἣν μετέλθῃ ὅτε ἐν τῇ ἐξουσίᾳ διατέλει, καὶ ἐκτελεσθῆν τῶν θελήσεων αὐτοῦ εἴχῃ τὸν κ. Παρασανίν.

ΦΥΡΔΗΝ ΜΙΓΔΗΝ.

Σπονδαιοτάτην τε καὶ ἐνδιαφέρουσαν ἀνακάλυψιν ἀνηγγέλει τὸ περιηλικὸν *Figaro*, τὴν ἀνακάλυψιν τῆς ἀρχαίας Ἰλιουπόλεως ἐν Αἴγυπτῳ, γενομένην κατὰ τὰς ἀνατακτὰς αἰτίας· διεξάγονται ἐν τῇ γῶρᾳ τοῦ Νείλου ὑπὸ τὴν προετασίαν τοῦ δουκὸς Βινο.

— Συγγράμματα παρὰ ξένων ἀφορῶντα εἰς τὴν ἑλληνικὴν φιλολογίαν ἐξεδόθησαν ἄρτι ἐν Ὁξφόρδῃ τῆς Ἀγγλίας Σημειώσεις ἐπὶ τῶν Ἰστικῶν Νικομαχεύων τοῦ Ἀριστοτέλους: (Notes of the Nicomachean Ethies of Aristotle), ὑπὸ J. A. Steuart, ἐν Βοστὸνῃ, Σύλλαβος ἐπὶ τῆς ἱστορίας τῆς κλασσικῆς φιλολογίας: (Syllabus of the Histo-

ry of classical Philology). ὑπὸ A. Gudeman καὶ Ἀπολλωνίου τοῦ Ροδείου τὰ Ἀργοναυτικὰ (Apollonios de Rhodes. Les Argonautiques) κατὰ μεταφρασιν εἰς τὴν γαλλικὴν, μετὰ σημειώσεων κριτικῶν, γεωγραφικῶν, ἱστορικῶν καὶ ἑξοικιστικῶν τῶν κυρίων ὀνομάτων, τοῦ H. de la Ville de Mirmont (Bordeau).

— Σπουδαῖα ἐλθῶσι καὶ ἐνδιεφέρουσι ἐγγίνοντο ἀνακοινώσεις κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 21 δεκεμβρίου τῆς ἐν Ἀθῆναις Γερμανικῆς ἀρχαιολογικῆς σχολῆς. Ταύτας δὲ ἐποίησαντο ὁ ἐν Ἰνσβρουκ, τῆς Αὔστριας, παρσιδημὸν δὲ ἐν Ἀθῆναις, καθηγητὴς κ. E. Reisch περὶ τοῦ Ἡραίστου τοῦ Ἀλλαμένου, ὁ κ. von Hillel περὶ ἐπιγραφῶν τῆς Ρόδου, ἐν αἷς μνημονεύονται καλλιτέχναι Ρῶδιοι, καὶ ὁ δευθὺν τῆς τῆς σχολῆς κ. Δαίρπελδ περὶ τῶν παρὰ τὴν Ἰωνεήκρονον ἀνατακτῶν.

— Ὁ *New-York Recorder* προτρέπει βράβετον 25.000 φράγκων τῇ κρατίσῃ συγγραφῇ περὶ τῶν αἰτίων καὶ τῆς ἀνεξίτητος τῆς φτώχειας. Οἱ σοφοὶ καὶ ἰατροὶ τῶν ὄσων προσκλησθήσαν νὰ μεταγγασοὶ τοῦ ἀγῶνος.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Σάββατον, 16 ἰανουαρίου.

Ἡ κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ἑβδομάδος ταύτης ἐκδηλωθεῖσα γενικὴ ἕψωσις τῶν κρεωγράφων ἀνεκόπη αἰφνης ἐκ τοῦ γνωστοῦ πολιτικοῦ ἐπεισοδίου, ὅπερ καίτοι ἀνεῖ σπουδαίας σημασίας θεωρούμενον, ἐξακολουθεῖ ὅμως ὀχλοιαζόμενον ἐν τῇ Ἑβρωπαικῇ τύπῳ καὶ προκαλοῦν συνεχεῖς ἐν τοῖς χρηματιστηρίοις ἀνωμαλίας καὶ ἐπιζημιώσεις τῶν κρεωγράφων διακυμάνσεις. Ἐκ τῶν ἡμετέρων τὸ Γενικὸν κρὸς ἀνατιμηθὲν σταθερῶς μέχρις 23, 35)40, κατέβησε προχθὲς μέχρις 23, 23, καὶ ἀνέλαβε μὲν αὐθημερόν ἀνατιμηθὲν μέχρις 23, 32, ἀλλὰ χθὲς ἐπανῆλθεν αὐτίς εἰς τὸ 23, 27. Ἀναλόγως διακυμάνσεις ἐπέστεισαν αἱ ὀρολογίαι τῶν Σιδιηροδρόμων Ῥωμυλίας, αἱ μετακαὶ τοῦ Μονπωλιεὺν καὶ τὸ Ὀσμανιέ. Οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἀνεῖ τὸ ἐπείσοδον τούτου ἡ ἕψωσις ἤθελεν ἐξακολουθεῖ καθ' ὅσον τὴν γραμμὴν, καὶ σήμερον θὰ εἴχομεν νὰ σημειώσωμεν ἡμι-λοτῆρας τιμὰς τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσο ἐπιβέθε τὸ λίκον ἐνθαυρητικὸν τοῖς χρηματισταῖς θεωρούμενον γεγονός, ἢ ὑπὸ τῆς ἀγγλικῆς Τραπεζῆς ἐλάττωσις τοῦ τόκου τῆς προεξοφλήσεως ἀπὸ 3 εἰς 2 1)2 τοῖς 0)0. Ἡ ἐλάττωσις αὕτη εἶναι ἀναγκαία συνέπεια τῆς ἐν ταῖς εὐρωπαικῆς τραπεζαίαις ἐπισωρευσεως διαθεθίμων κεφαλαίων, μὴ δυναμένων νὰ χρησιμοποιηθῶν ἕνεκα τῆς ἐπικρατούσης πανταχοῦ κερχίας τοῦ τε ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας. Ἐν πάσῃ τοῖς εὐρωπαικοῖς κράτεσι παρατηρεῖται ἡ κατὰστασις αὕτη εἰς πολλὰς ἐμβάλλουσα μερίμνας τὰς διαφόρους κυβερνήσεις καὶ παραχρῆσθα ἀφορμὴν εἰς σπουδαίας τῶν οἰκονομολόγων μελέτας, προσδιαβούντων νὰ ἐξηγηθῶσι τοὺς λόγους, ὧν ἕνεκα ἡ ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους παρατηρηθεῖσα ἐλάττωσις τῆς τε εἰσαγωγῆς καὶ τῆς ἐξαγωγῆς ἐξηκολοῦθησε μετὰ μερίζονος ἐπιτάσεως καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτου. Ἐπιφυλάζοντες ἐπιτάσεως ἐγκαίρως τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις τὰ ἐκ τῆς μελέτης τῶν σπουδαίων

οἰκονομολόγων τῆς Ἑβρώπης προκύψοντα συμπεράσματα, περιοριζόμεθα σήμερον νὰ σημειώσωμεν ὅτι καθ' ἄπασαν τὴν Ἑβρωπὴν ὁ τραπεζιτικὸς τόκος ὑπέβησε κατὰ τὸ 1892 κατώτερος ἢ κατὰ τὰ προηγούμενα τρία ἔτη, ἄτινα ὑπέβησαν ἀξιοσημείωτα διὰ τὴν εὐθύναν τοῦ τόκου. Πρὸς ἀπόδειξιν δὲ παραδέτομεν συγκριτικὸν πίνακα τοῦ μέσου ὄρου τοῦ τόκου κατὰ τὰ τέσσαρα τελευταῖα ἔτη ἐν ταῖς κυριώτεραις ἐμπορικαῖς καὶ βιομηχανικαῖς πόλεσι τῆς Ἑβρώπης. Κατὰ τὴν ὑπ' ὄψιν ἡμῶν στατιστικὴν ὁ μέσος ὄρος τοῦ τόκου ἐν Λονδίῳ ἦτο τὸ μὲν 1889 3,56, τὸ δὲ 1890 4,55 κατὰ δὲ τὸ 1891 3,35 καὶ κατὰ τὸ 1892 2,54. Ἐν δὲ Παρισίῳ ἡ ἀναλογία ἦτο τὸ μὲν 1889 3,10, τὸ 1890 καὶ 1891 ἐμεινεν ἀμετάβλητος εἰς τὰ 3, καὶ κατὰ τὸ 1892 ἦτο 2,66. Ἐν Βιέννῃ ἡ ἀναλογία κατὰ τὰ τέσσαρα ἔτη ἦτο περὶ τὰ 4,50, ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ περὶ τὰ 5,50. Ἐν Βερολίῳ ἦτο τὸ μὲν 1889 3,68, τὸ δὲ 1890 4,38, τὸ δὲ 1891 3,80 καὶ τὸ 1892 3,20. Ἐν Πετρούπολει ἡ ἀναλογία κατὰ μὲν τὰ δύο πρώτα ἔτη ἦτο 5,80, κατὰ δὲ τὰ δύο τελευταῖα 4,90. Ὁ ἀνώτερος ὄρος τοῦ τόκου παρατηρεῖται ἐν Βουκουρεστίῳ, καὶ μάλιστα κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, (τὸ 1892) καθ' ὅ πλὴν τῶν μηνῶν Ἰανουαρίου καὶ Φεβρουαρίου, ὅποτε ὁ τόκος ἦτο 5 0)0 κατὰ τοὺς ἄλλους ἁπλοῦς μῖνας διετηρήθη ἀμετάβλητος 6 0)0. Ἐπίσης καὶ ἐν Ἰσπανίᾳ ὁ τόκος καθ' ὅσον τὸ λήξεν ἔτος ἦτο 5 0)0. Περὶ τῆς Πορτογαλλίας καὶ τῆς Ἑλλάδος δὲν γίνεται λόγος, καθ' ὅσον εὐρίσκονται εἰς ἐξαιρετικὰς οἰκονομικὰς περιστάσεις. Ἐν Κωνσταντινουπόλει ὁ συνθήκης τραπεζιτικὸς τόκος διὰ τὰς προεξοφλήσεις ἦτο 7 0)0, ἀλλ' ἡ Αὐτοκρατορικὴ Ὀθωμανικὴ Τραπεζία ἐχορήγησε δάνεια καὶ μὲ μόνον 3 0)0 ἐπι ἐνεχεριάσει κρεωγράφων καὶ διὰ συντόμους προδοσίας. Τὸ μέτρον τοῦτο τῆς Τραπεζῆς ἐνίσχυσε τὴν ἐπὶ τοῦ ἡψωμοῦ τῶν κρεωγράφων κερδοσκοπίαν, εὗσκε δὲ ἀφορμὴν εἰς τὴν ἕκτακτον εὐθύναν τοῦ τόκου τῆς μεταφορᾶς (report) κατὰ τὰς δεκαπενθημέρους ἐκκαταβάσεις τοῦ χρηματιστηρίου, δὲν δυνάμεθα ὅμως νὰ εἰπωμεν καὶ ὅτι ὑψήσε τὸν κύκλον τῶν ἐργασιῶν.

Ἡ ἐν ταῖς εὐρωπαικῆς Τραπεζαῖαις ἐπισωρευσεως τοσούτων διαθεθίμων κεφαλαίων ἀποδίδεται εἰς δύο κυριώτερας αἰτίας, τὴν, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, γενικὴν καχεξίαν καὶ στασιμότητα τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας, καὶ τὴν ἐν τῇ κεντρικῇ καὶ τῇ δυτικῇ Ἑβρωπῇ ἀψοχὸν συγκομιδὴν τῶν σιτηρῶν, ἐξ οὗ ὀλίγα ὀχτικῶς ποσὰ ἐδαπανήθησαν πρὸς ἀγορὰν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Ὅτι δὲ ἡ ἐλάττωσις τοῦ τόκου τῆς προεξοφλήσεως δὲν εἶναι ποσῶς ἐνήμερος, ἀλλ' οὐδὲ συμφέρουσα, περὶ τούτου οὐδεὶς νομιζόμεν, δύναται ν' ἀμφιβάλλῃ, διότι εἰς οὐδένα ἀπολύτως συμφέρει ἡ τοιαύτη προσφορά τῶν κρημάτων ἐπὶ γελοίοις τόκοις μέχρις 4 0)0 ἔτος. Οἱ κεφαλαιοῦχοι, οἱ τραπεζίται δύνασθετοῦσιν εὐλόγως, ὡς μὴ δυνάμενοι νὰ χρησιμοποιηθῶσιν εὐλόγως, ὡς μὴ δυνάμενοι νὰ χρησιμότησιν ἐπιφελῶς τὰ κεφάλαια αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ οἱ σωσὶν ἐπιφελῶς τὰ κεφάλαια αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐμποροὶ καὶ οἱ βιομηχανοὶ, οἱ ὁποῖοι δὲν εὐρίσκονται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ζητήσωσι κεφάλαια ἐπὶ βαρεῖς εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπιτύχωσι περισσότερον, καὶ θεωροῦσι διτόκος δυσανασχετοῦσι περισσότερο, καὶ θεωροῦσι ἀπὸ ἡβονοῦσιν ὅτι ἡ ἐλάττωσις τοῦ τόκου συντελεῖ εἰς τὴν ἀύξιν τῆς κερδοσκοπίας ἐν τοῖς χρηματιστη-

ροίς, αλλά πῶν τούναντιον συμβαίνει, διότι ἡ μετακίνησις κερδοσκοπία καὶ ἔκτασις τῶν χρηματιστικῶν περιπέσει τότε εἶναι ζωνιοτέρα, ὅταν ὑπάρξῃ ζήτησις χρημάτων καὶ ἐπομένως ἀξίωσις τοῦ τόκου· ἀλλὰ τὴν θεωρίαν ταύτην ἀποφεύγομεν ν' ἀναπτύξωμεν σήμερον.

Ἡ τιμὴ τῶν ἑλληνικῶν χρεωγράφων οὐ μόνον δὲν ἐδελτιώθη, ἀλλὰ καὶ ἐχειροτέρευσε κατὰ τὴν ἑβδομάδα ταύτην, καθ' ἣν καὶ τὸ συνάλλαγμα ἐν Ἀθήναις εἶχεν ὑπερβῆ τὰ 150, καὶ αἱ μετοχαὶ τοῦ Λαοῦρίου καὶ πᾶσαι αἱ ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ Ἀθηνῶν διαπραγματευόμεναι ἀξίαι νέαν καὶ σπουδαίαν ὑπέστησαν ὑποτίμησιν. Ἀφορμὴν εἰς τὴν νέαν ταύτην χειροτέρευσιν ἔδωκαν αἱ γενόμεναι μεγάλαι καταναγκαστικαὶ πωλήσεις διὰ λογαριασμῶν τοῦ ληροῦ τινος κερδοσκόπου ἀναγκασθέντος νὰ καθωρίσῃ τὴν θέσιν του καὶ ἡ ἀσυνείδητος κερδοσκοπία γνωστῶν τινῶν ἐν Ἀθήναις προσώπων, πάσης ἐπιλαβανομένων περιστώσεως, ὅπως καὶ ἐκ τῶν ναυαγίων περισθῶσι κέρδη. Εἶναι περιττὸν νὰ ἐπαναλάβωμεν καὶ σήμερον ὅσα πολλὰκις εἶπομεν καὶ ἐγράψαμεν στιγματίζοντες τὰς ἀκατονομάστους ἐνεργείας τῶν ἐν Ἀθήναις πατριωτῶν, ἀσυνείδητος ὑπομολεόντων τὴν τιμὴν καὶ αὐτὴν τὴν ὑπαρξίν τοῦ ἔθνους. Εὐτυχῶς πᾶσαι αἱ ἐνέργειαι αὐτῶν ναυαγοῦσιν οὐκ ὀλίγως, νομίζομεν δὲ ὅτι ἡ προσεχὴς ἐπιτυχία τοῦ ὑπὸ διαπραγματευσιν δανείου θὰ θέσῃ ὀριστικὸν τέρμα εἰς τὰς ἐνόχους ἀποπειράς τῶν ἐχθρῶν οὐχὶ τοῦ κ. Τρικοῦπη ἀλλὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ μητρὸς, τῆς Πατρίδος. Ἡ ἐσχάτως ἐνεργηθεῖσα παραχώρησις ἐπιδειξίς ἐν Ἀθήναις οὐδένα ἄλλον εἶχε σκοπὸν ἢ τὴν ματαιώσιν τοῦ δανείου ἐπιδοξίζουσα τοὺς δανειστὰς. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀποπειρα αὐτὴ οὐκ ὀλίγως ἐματαιώθη.

Ν. ΦΩΤΙΑΔΗΣ.

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Τὴν ἐκ τῶν ἑορτῶν συνήθως ἐπικρατοῦσαν ἐν ἀρχῇ τοῦ Ἰανουαρίου ἀργίαν ὁ βερίτης καὶ ἀσυνήθης διὰ τὸν πόλιν ἡμῶν χειμῶν παρατείνει. Ἡ γεννηματοπαγορὴ εἶνε μᾶλλον σταθερὰ συνεπείρῃ ὀλίγων φθασιμάτων καὶ τῶν ἀγορῶν τῆς κυβερνήσεως εἰς σχετικῶς ὑψηλὰς τιμὰς. Φθασίματα σημειοῦνται 4,000 κοιλὰ ἐκ Ρωμανίας, 5,000 ἐξ Ἀνατολῆς, 2,000 ἐκ Σινώπης καὶ 1000 ἐξ Ἰνδοπέλων. Τούτων ἐπωλήθησαν τὰ τῆς Ρωμανίας τῶν κάτω σταθμῶν πρὸς γρ. 8 3/4—9 1/2 κάτω τῆς λίθρας, τῶν ἀνω σταθμῶν πρὸς γρ. 8—8 1/4 κάτω λίθρας, τὰ τῆς Ἀνατολῆς πρὸς γρ. 8 1/4—10 κάτω λίθρας, τὰ τῆς Σινώπης καὶ Ἰνδοπέλων πρὸς γρ. 9—9 1/4—9 1/2 κάτω τῆς λίθρας. Τὰ ὀλίγα σιελπρὰ Ρωμανίας καλοπωλοῦνται πρὸς παράδες 36 1/2—37 1/2 τὴν ὀκάν καὶ εἶνε ζήτημένα. Ὀλίγα σιελπρὰ Ἀγκύρας ὄραται ποιότητος ἐπωλήθησαν πρὸς 35 1/2—36 1/2 τὴν ὀκάν. Ὁ ἀραβόσιτος ἐξακολουθεῖ ζητούμενος εἰς τοὺς 21 1/2—21 3/4 παράδες ἢ ὀκά χωρὶς πωλητὰς. Κριθῆ, σικαλῆς, βρώμη, καὶ τὰ τρία ἀνευ ἀλλαγῆς εἰς τὰς τιμὰς καὶ ἀνευ πρὸξέων.

Εἰς τὰ ἀλευρα οὐδεμίαν ἀψίξιν ἔχομεν νὰ σημειώσωμεν τὴν ἑβδομάδα ταύτην ἕνεκα τῶν ἐπικρατούντων τρικυμιῶν καὶ χιόνων· ὑπάρχει ἐλλείψις ἀλεύ-

ρων Βάρνης· πιθανῶς ἂν αἱ κακοκαιρίαι ἐξακολουθώσιν ὅα ὑποστηρηθῶσιν αἱ τιμαὶ διότι καὶ αἱ παρακαταθῆκαι ἤρξαντο μειωόμεναι.

Εἰς τὰ ὄσπρια καὶ τοὺς ὀσπρίους ἐργασίαι δὲν ἐγένετο· οἱ καναράσιοι εἶνε ζητημένοι καὶ αἱ τιμαὶ τῶν ὑποστηρίζονται.

Εἰς τὰ ἀποικιακὰ εὐρισκόμεθα ἐν στασιμότητι τιμῶν καὶ ἐργασίας ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῶν συγκοινωνιῶν καὶ τοῦ βαρέος χειμῶνος.

Τὰ ρωσσικὰ εἶδη ἐπίσης εὐρισκόνται εἰς ἀκινήσιαν.

Αἱ ἀγοραὶ σιδηρῶν καὶ νηματοῦψασμάτων ἠδύνατο νὰ θεωρηθῶσιν ὡς κλεισθέναι τὴν ἑβδομάδα ταύτην, διότι ἀπολύτως ἐργασίαι δὲν ἐγένετο.

Ἐκ τῶν εἰδῶν τῆς Ἀνατολῆς ἐπωλήθησαν 180 δέματα τιφτίκια πρὸς γρ. 14 1/2—15 1/2. 49 κίβωτια ὀπίου Καρᾶ-Χισῶν πρὸς γρ. 100—102. 100 σάκκοι τζεχριά πρὸς γρ. 4 1/4—4 5/8. 13 σάκκοι τραγακίνθου πρὸς γρ. 23 1/2—24 1/2.

Ἐπὶ τῶν περσικῶν ταπίτων σημειοῦνται πωλήσεις 120 μέτρων Χορασάν πρὸς φρ. 18.50 καὶ 450 τεμαχίων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ παλαιῶν Καραπάγ, Σερδάν, Κερδάν, Σουμάκ ἀντὶ λ. τ. 1,350· ἐκ τῶν τελευταίων ἀφίκοντο 500 τεμάχια.

Ναυλώσεις δὲν ἐγένοντο.

A. Z.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΙΟΥΔΑΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ καὶ τὲ ἐν Ζακύνθῳ συμβάντα κατὰ τὴν Μεγάλην Παρασκευήν, ὑπὸ φ. Καρρέρ. Ἐν Ζακύνθῳ, τυπογρ. «Ὁ Φώσκολος» 1892 8ον σελ. 312.

LE MONASTÈRE DE LEMNOS près de Smyrne et ses possessions au XIIIme siècle ὑπὸ Α. Μ. Fontrier. Ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ Δελτίου τῆς Ἐλ. Ἀλλογογραφίας τῆς ἐν Ἀθήναις Γαλλ. ἀρχ. σχολῆς. Ἀθήνησι, εἰς 8ον σελ. 380—410.

ΒΥΤΙΑ εἰκονογραφία ἐν τῇ περιοδικῇ ἑβδομαδιαίῳ ἐκδιδόμενον ἐν Ἀθήναις. Περιεχόμενα τοῦ τεύχους τῆς 10 Ἰανουαρίου.—Ναυαγίων ναυάγια, διήγημα.—Μία πρώτη ἀγάπη, ποιήμα.—Ἡ μικρὰ κόρη, μυθιστόρημα φεγγί.—Ρώμη.—Ἡ ζωὴ ἐν ἐπαρχίᾳ.—Αἱ παρὰ τὴν Πύλαι ἀνασκαφαί.—Γερμ. ἀρχ. σχολῆ.—Ἑγίεια καὶ ὑγιεινή.—Ἄνὰ τὸ ἄστυ.—Σημειώσεις.—Χρονικὴ.—Ἐντυκτῆριον.—Εἰκόνες: Ἡ Σμύρνη.—Τὸ Κολοσσαῖον.—Ἡ Πύλη τοῦ Κωνσταντίνου.—Ἀρματοδρομίαι.

ΠΑΡΟΡΑΜΑ

Ἐν τοῖς ἐπιστημονικοῖς περὶ τῆς μεθόδου τοῦ Doppier-Fizeau σπουδαία ἐγένετο πυρογρηκτικὴ παραδρομή, παραλειφθεῖσης ἐν τῇ στήλῃ 1η τῆς 247 σελίδος παραγράφου ἑκτῆς, ἥτις πρὸ τῆς ἀπὸ τῆς λέξεως «Ἐν μεταχειρίστον» ἀρχομένης. Πρὸς διόρθωσιν, ἐν τῇ συνεχεῖ ἀναδημοσιευθῆσεται τὸ τελευταῖον μέρος τῆς πραγματείας.

Ὁ ἐπιτόμος ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Κωσταντινουπόλις-Ἱέρων Τυπολιτογραφεῖον ΝΕΟΛΟΓΟΥ.